

Vitenskapelig publisering ved HVL 2023

Av Lise Vik-Haugen, Toralf Moan Teigen og Vidar Rongved

© Lise Vik-Haugen, Toralf Moan Teigen, Vidar Rongved

Biblioteket

Høgskulen på Vestlandet

2024

HVL-rapport frå Høgskulen på Vestlandet nr. 4

ISSN 2535-8103

ISBN 978-82-8461-091-7

Utgjeingar i serien vert publiserte under Creative Commons 4.0. og kan fritt distribuerast, remixast osv. så sant opphavspersonane vert krediterte etter opphavsrettslege reglar.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Sammendrag

HVL rapporterte i 2023 inn 973 vitenskapelige publikasjoner. Disse gav til sammen 804,2 poeng. Dette er en nedgang sammenlignet med 2022 på 6% i antall publikasjoner (-57 stk.) og på 14% i poeng (-132,35 poeng). For sektoren som helhet var resultatene omtrent som året før.

Publikasjonene fordelte seg slik: 815 periodikaartikler, 153 antologikapitler og 5 monografier. Av disse var 774 publikasjoner (80%) på nivå 1, mens 199 publikasjoner (20%) var på nivå 2. Andelen på nivå 2 i 2022 var på 22%. Nivå 2-andelen basert på forfatterandeler gikk ned fra 16,9% i 2022 til 13,5% i 2023.

Publiseringspoeng per UFF-årsverk har også gått ned, fra 0,74 poeng i 2022 til 0,63 poeng i 2023. Snittet for hele sektoren var 1,16, mens for de statlige høyskolene var det 0,72.

Utviklingen på fakultetene var ulik. FHS hadde 8% økning i poeng (+14,3 poeng) og 7% i antall publikasjoner (+19 stk.), mens FIN hadde 31% nedgang i poeng (-112,7) og 17% (-69) i publikasjoner. Også FØS hadde nedgang (-13% eller -9,2 poeng, -19% eller -15 stk. publikasjoner), mot en økning fra 2021 til 2022. FLKI hadde en nedgang i poeng på -28,36 eller -9%, men en økning på 4 stk. publikasjoner (+1%).

HVL hadde 740 publiserende forfattere (683 i 2022). Disse hentet i snitt inn 1,09 publiseringspoeng hver, mot 1,37 i 2022. Kvinneandelen av UFF-årsverk ved HVL ligger stabilt på i overkant av 60%. I 2023 var andelen poeng tjent av kvinner 48%, og kvinneandelen av forfatterandeler var 54%. Det er i begge tilfeller en økning fra 2022, da tilsvarende tall var 39% og 49%.

Andelen publikasjoner og poeng med internasjonalt samarbeid har falt årlig siden 2020, og gikk også noe ned fra 2022 til 2023. Størst er endringen dersom man ser på poeng, der andelen faller fra 49 til 44 %. De tre landene som HVL hadde flest sampubliseringer med, var i 2023: Storbritannia/Nord-Irland, USA og Sverige. Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Sørøst-Norge har vært de viktigste norske samarbeidsinstitusjonene.

HVL hadde en fin økning i samlet andel publikasjoner med åpen tilgang («Open Access/OA»). Andelen ikke-OA går ned, og HVL har her også fremgang sammenliknet med andre norske institusjoner. Det er dog et faktum at HVLs forskere fortsatt i svært liten grad (uoppfordret) laster opp fulltekst – særlig ikke akseptert versjon av ikke OA-artikler – i Cristin for tilgjengeliggjøring i vårt institusjonelle arkiv HVL Open.

Biblioteket har opprettet en nettside hvor alle kan hente ut data om vitenskapelig publisering ved HVL. Lenke fra bibliotekets nettside:

<https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/nvi-resultater/>

Oversikt over figurer og tabeller

Figur 1 Poeng per institusjon med mer enn 200 poeng. Kilde: DBH.....	1
Figur 2 Poengutvikling 2019-2023, inst. mellom 700 og 1550 poeng. Kilde: Cristin ...	2
Figur 3 Poeng per UFF-årsverk 2023. Kilde: DBH.....	3
Figur 4 Poeng per UFF-årsverk 2019-2023. Kilde: DBH	5
Figur 5 Publiseringspoeng per førstestilling alle institusjoner, 2023. Kilde: DBH.....	6
Figur 6 Publiseringspoeng per førstestilling 2019-2023, utvalgte inst. Kilde: DBH	7
Figur 7 Forfatterandeler på nivå 2-2023, alle institusjoner. Kilde: DBH	8
Figur 8 Forfatterandeler på nivå 2, utvalgte institusjoner, 2019-2023. Kilde: DBH	9
Figur 9 Andel publ. med internasj. medforfatterskap, 2019-2023. Kilde: Cristin	10
Figur 10 Publikasjoner og poeng, HVL samlet, 2019-2023. Kilde: Cristin	11
Figur 11 Antall publikasjoner per fakultet, 2019-2023. Kilde: Cristin.....	12
Figur 12 Poengutvikling per fakultet, 2019-2023. Kilde: Cristin	12
Figur 13 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling 2023, fakultet. Kilde: DBH	14
Figur 14 Poeng per UFF-årsverk per fakultet 2019-2023. Kilde: DBH.....	14
Figur 15 Poeng per førstestilling per fakultet 2019-2023. Kilde: DBH.....	15
Figur 16 Forfatterandeler nivå 2 – fakultet. Kilde: Cristin.....	16
Figur 17 Publikasjoner nivå 2 - fakultet. Kilde: Cristin.....	16
Figur 18 Publiseringspoeng nivå 2 - fakultet. Kilde: Cristin.....	17
Figur 19 Andel publikasjoner med internasj. samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin..	18
Figur 20 Poeng og publikasjoner, FLKI 2023. Kilde: Cristin	19
Figur 21 Poengutvikling per institutt FLKI 2019-2023. Kilde: Cristin	20
Figur 22 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FLKI 2023. Kilde: DBH	20
Figur 23 Nivå 2 FLKI 2023. Kilde: Cristin.....	22
Figur 24 Publikasjonstyper FLKI 2023. Kilde: Cristin	22
Figur 25 Poeng og publikasjoner, FHS 2023. Kilde: Cristin	24
Figur 26 Poengutvikling per institutt FHS 2019-2023. Kilde: Cristin	24
Figur 27 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FHS 2023. Kilde: DBH	25
Figur 28 Nivå 2 FHS 2023. Kilde: Cristin	26
Figur 29 Publikasjonstyper FHS 2023. Kilde: Cristin	26
Figur 30 Poeng og publikasjoner, FIN 2023. Kilde: Cristin	28
Figur 31 Poengutvikling per institutt FIN 2019-2023. Kilde: Cristin.....	29

Figur 32 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FIN 2023. Kilde: DBH.....	30
Figur 33 Nivå 2 FIN 2023. Kilde: Cristin	31
Figur 34 Publikasjonstyper FIN 2023. Kilde: Cristin.....	32
Figur 35 Poeng og publikasjoner, FØS 2023. Kilde: Cristin.....	33
Figur 36 Poengutvikling per institutt FØS 2019-2023. Kilde: Cristin	34
Figur 37 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FØS 2023. Kilde: DBH	34
Figur 38 Nivå 2 FØS 2023. Kilde: Cristin	35
Figur 39 Publikasjonstyper FØS 2023. Kilde: Cristin	35
Figur 40 UFF-årsverk og publiserende forfattere. Kilde: DBH og Cristin	37
Figur 41 Publiserende forfattere per fakultet siste 5 år. Kilde: Cristin	38
Figur 42 Publiserende forfattere og stillingstyper. Kilde: Cristin.....	39
Figur 43 Kvinneandeler siste 5 år. Kilde: DBH.....	40
Figur 44 Kvinneandeler siste 5 år, FLKI. Kilde: Cristin	41
Figur 45 Kvinneandeler siste 5 år, FHS. Kilde: Cristin	41
Figur 46 Kvinneandeler siste 5 år, FIN. Kilde: Cristin	42
Figur 47 Kvinneandeler siste 5 år, FØS. Kilde: Cristin.....	42
Figur 48 Antall sampublikasjoner per institusjon i Norge >= 4. Kilde: Cristin	44
Figur 49 Publikasjoner med internasjonalt samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin	46
Figur 50 Poeng med internasjonalt samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin	47
Figur 51 Sampublikasjoner per land 2023. Kilde: Cristin.	48
Figur 52 Åpen tilgang-status NVI-publikasjoner HVL 2019-2023. Kilde: Cristin.....	52
Figur 53 Åpen tilgang hos de ti største UH-institusjonene. Kilde: Cristin.....	54

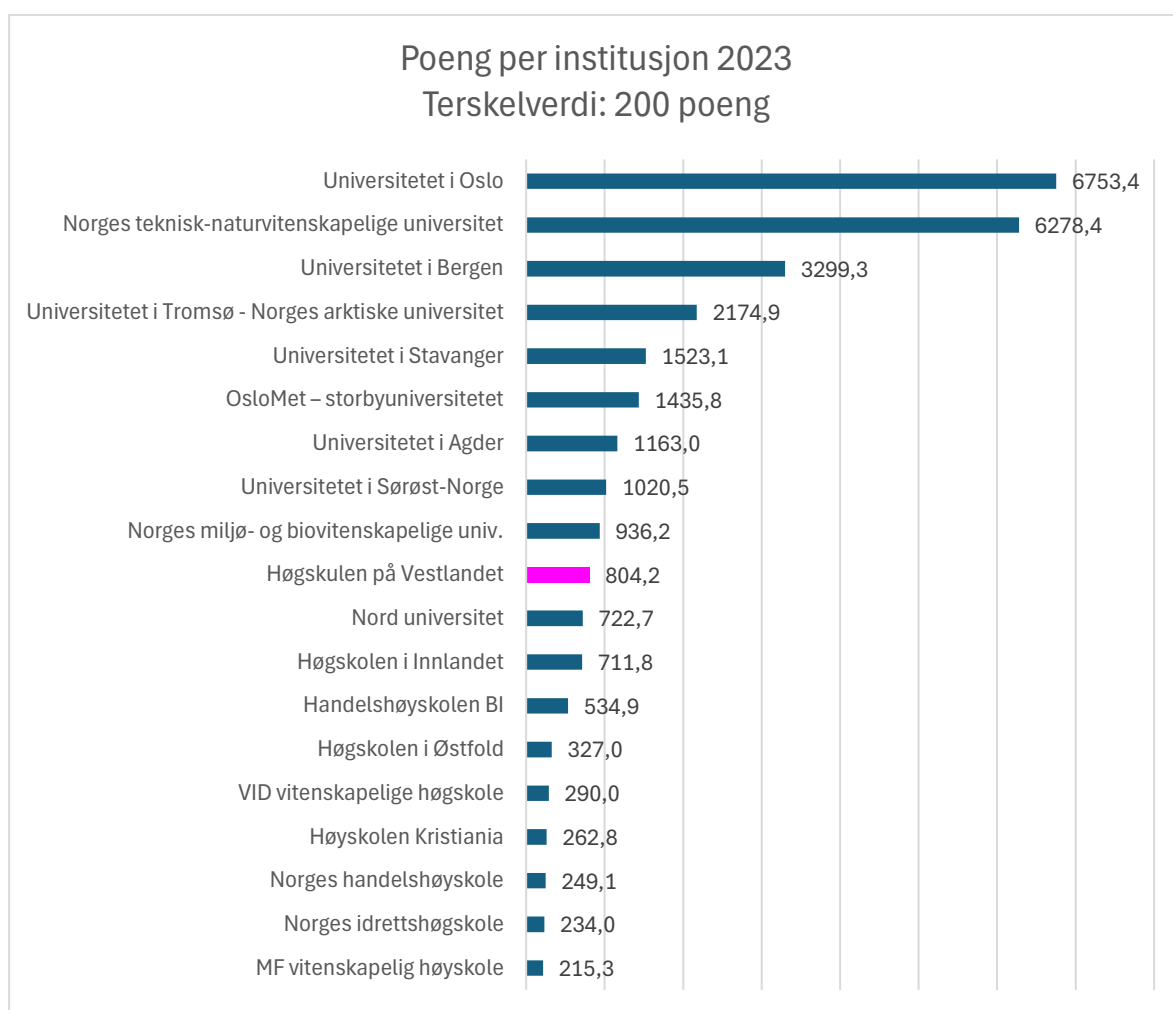
Innhold

Sammendrag	i
Oversikt over figurer og tabeller.....	ii
1. Sammenligning mellom institusjoner	1
1.1 Publiseringspoeng	1
1.2 Poeng per UFF-årsverk.....	3
1.3 Publiseringspoeng per førstestilling	5
1.4 Nivå 2-andel.....	7
1.5 Internasjonal sampublisering	9
2. HVL-tall, fordelt på fakultet	11
2.1 Publikasjoner og poeng.....	11
2.2 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling.....	13
2.3 Andel nivå 2 - forfatterandeler, poeng og publikasjoner	15
2.4 Internasjonal sampublisering	17
3. HVL-tall, fordelt på institutt.....	19
3.1 Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	19
3.2 Fakultet for helse- og sosialvitenskap	24
3.3 Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap.....	28
3.4 Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.....	33
4. Publisierende forfattere	37
4.1 Publisierende forfattere 2019-2023.....	37
4.2 Publisierende forfattere fordelt på stillingstype	39
4.3 Kjønnfordeling	40
5. Sampublisering.....	43
5.1 Nasjonal sampublisering	44
5.2 Internasjonal sampublisering – Publikasjoner og poeng	45
5.3 Samarbeidsland	48
6. Åpen tilgang/Open Access (OA)	50

1. Sammenligning mellom institusjoner

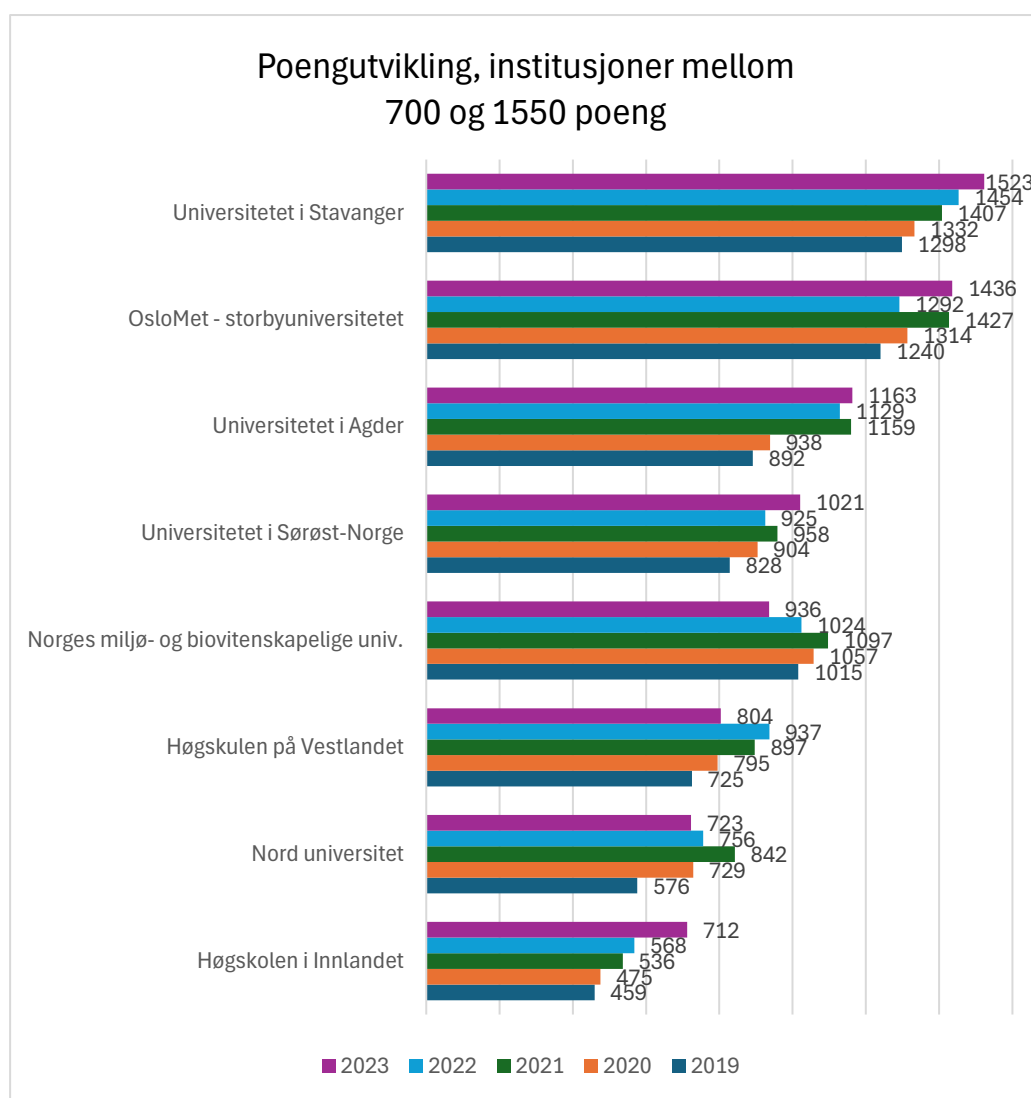
1.1 Publiseringspoeng

Figur 1 viser antall publiseringspoeng for de 19 institusjonene som i 2023 oppnådde mer enn 200 poeng. HVL er nr. 10 på lista. Det er samme plassering som vi hadde i 2021, mens vi i 2022 var nr. 9. De 7 øverste på lista er de samme 7 institusjonene som lå øverst i 2022, mens Universitetet i Sørøst-Norge har klatret opp fra plassen bak HVL til en 8.-plass.

Figur 1 Poeng per institusjon med mer enn 200 poeng. Kilde: DBH

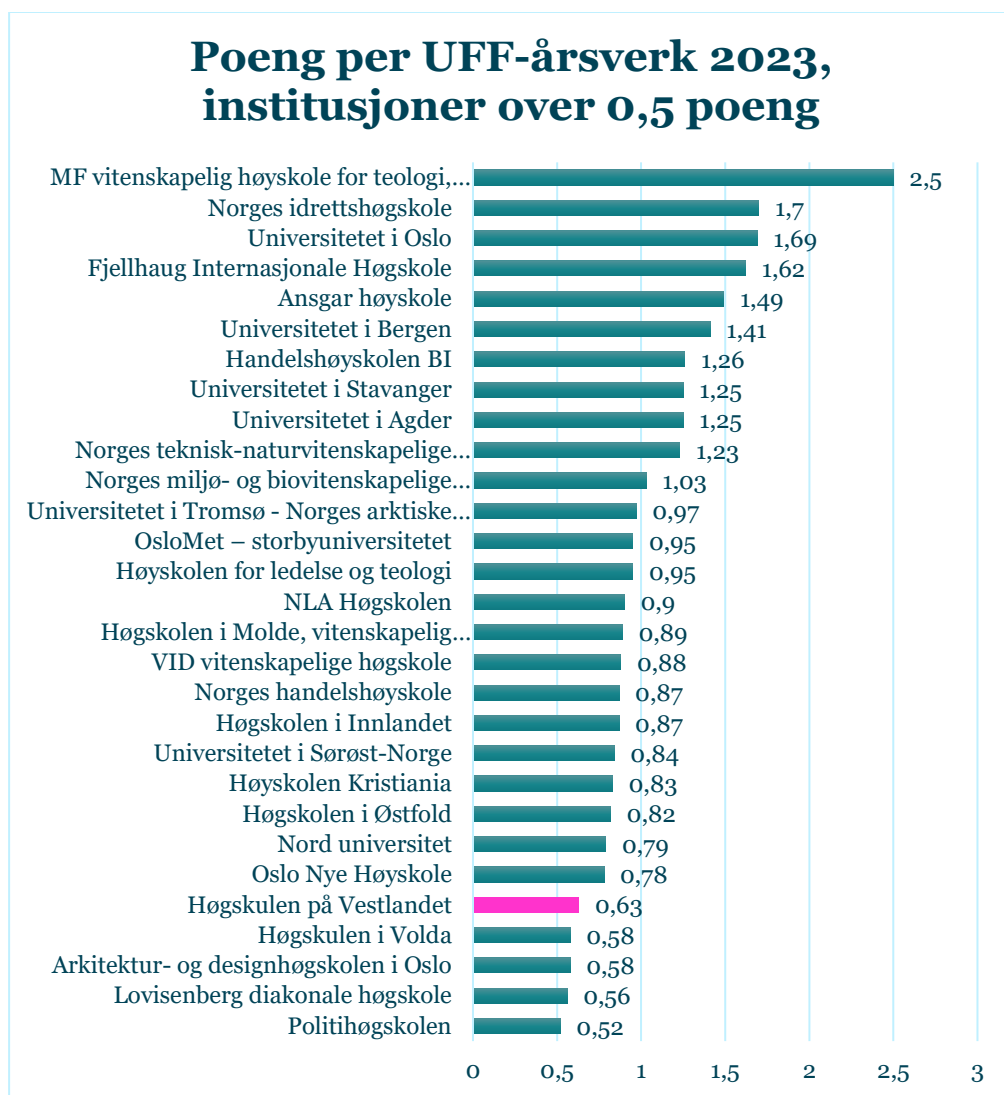
Figur 2 (nedenfor) viser utviklingen i publiseringspoeng i perioden 2019-2023 for de institusjonene som i 2023 oppnådde mellom 700 og 1550 poeng. Dette er de institusjonene det er mest aktuelt å sammenligne HVL med. Vi ser at Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Nord universitet (NORD) og HVL har en nedgang i publiseringspoeng fra 2022 til 2023, de andre institusjonene har oppgang. Fra 2021 til 2022 var det imidlertid bare Universitetet i Stavanger (UiS), Høgskolen i Innlandet (HINN) og HVL som hadde en økning. Det er bare UiS og HINN som har økning hvert eneste år. Ser vi på endring fra 2019 til 2023, har HINN den største veksten på hele 55%, fulgt av Universitetet i Agder med 30% og NORD med 25%. HVL har den laveste veksten med 11%, mens NMBU har en nedgang.

Figur 2 Poengutvikling 2019-2023, inst. mellom 700 og 1550 poeng. Kilde: Cristin

1.2 Poeng per UFF-årsverk

Oversikten i figur 3 viser publiseringspoeng per UFF-årsverk¹ for alle UH-institusjonene i 2023². HVL har en nedgang på denne indikatoren fra 0,74 poeng i 2022 til 0,63 poeng i 2023. Snittet for de statlige høgskolene har så vidt hatt en økning, fra 0,71 poeng i 2022 til 0,72 i 2023. Snittet for universitetene har så vidt gått ned, fra 1,25 poeng i 2022 til 1,24 i 2023. Snittet for hele sektoren har gått marginalt ned, fra 1,17 poeng i 2022 til 1,16 poeng per UFF-årsverk i 2023.

Figur 3 Poeng per UFF-årsverk 2023. Kilde: DBH

¹ UFF-årsverk inkluderer: Høgskolelærer, høgskolelektor, universitetslektor, amanuensis, førsteamanuensis, høgskoledosent, professor, stipendiat, forsker, forskningssjef, førstelektor, postdoktor, undervisningsdosent, dosent, professor II, førsteamanuensis II, universitetslektor II. Se [DBH](#) for stillingskoder.

² Disse tallene er sammenlignbare med tidligere år, og viser bare poeng som tidligere var inkludert i beregningen i finansieringssystemet. I hovedtallene til DBH er det i år lagt inn mer enn tidligere.

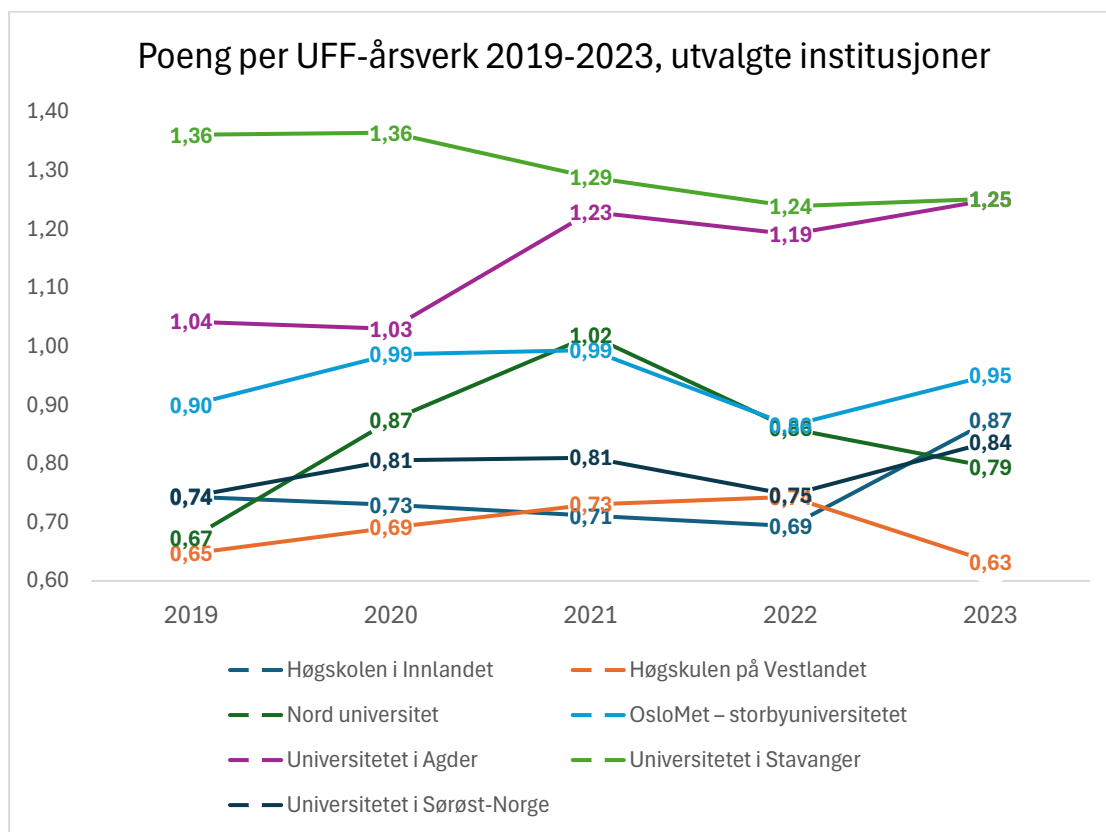
HVL-styret sin årsplan for 2022, vedtatt i styremøte 25.11.21, inkluderer måltall for publiseringspoeng per faglig årsverk. Utdrag av tabellen som viser indikatorer i gevinstrealiseringsplanen følger nedenfor, tilpasset med resultattall for de ulike årene. Måltallet for 2025 er satt til 1 poeng (s. 11-12).

Tabell 1 HVLS måltall for publiseringspoeng per UFF.

Indikator i gevinstrealiseringsplanen: Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk		
Årstall	Måltall	Resultat
2020	0,65	0,69
2021	0,72	0,73
2022	0,77	0,74
2023		0,63
2025	1	

Gevinstrealiseringsplanen inneholder utvalgte år. Tabellen viser måltallene og resultatene for disse årene.

Figur 4 viser utviklingen i publiseringspoeng per UFF-årsverk for utvalgte institusjoner i perioden 2019-2023. Vi ser at utviklingen er ujevn for alle institusjonene. Fra 2022 til 2023 er det bare HVL og NORD som har en negativ utvikling. Sammenligner vi resultatene for 2023 med 2019, er det HVL sammen med UiS som har gått ned.

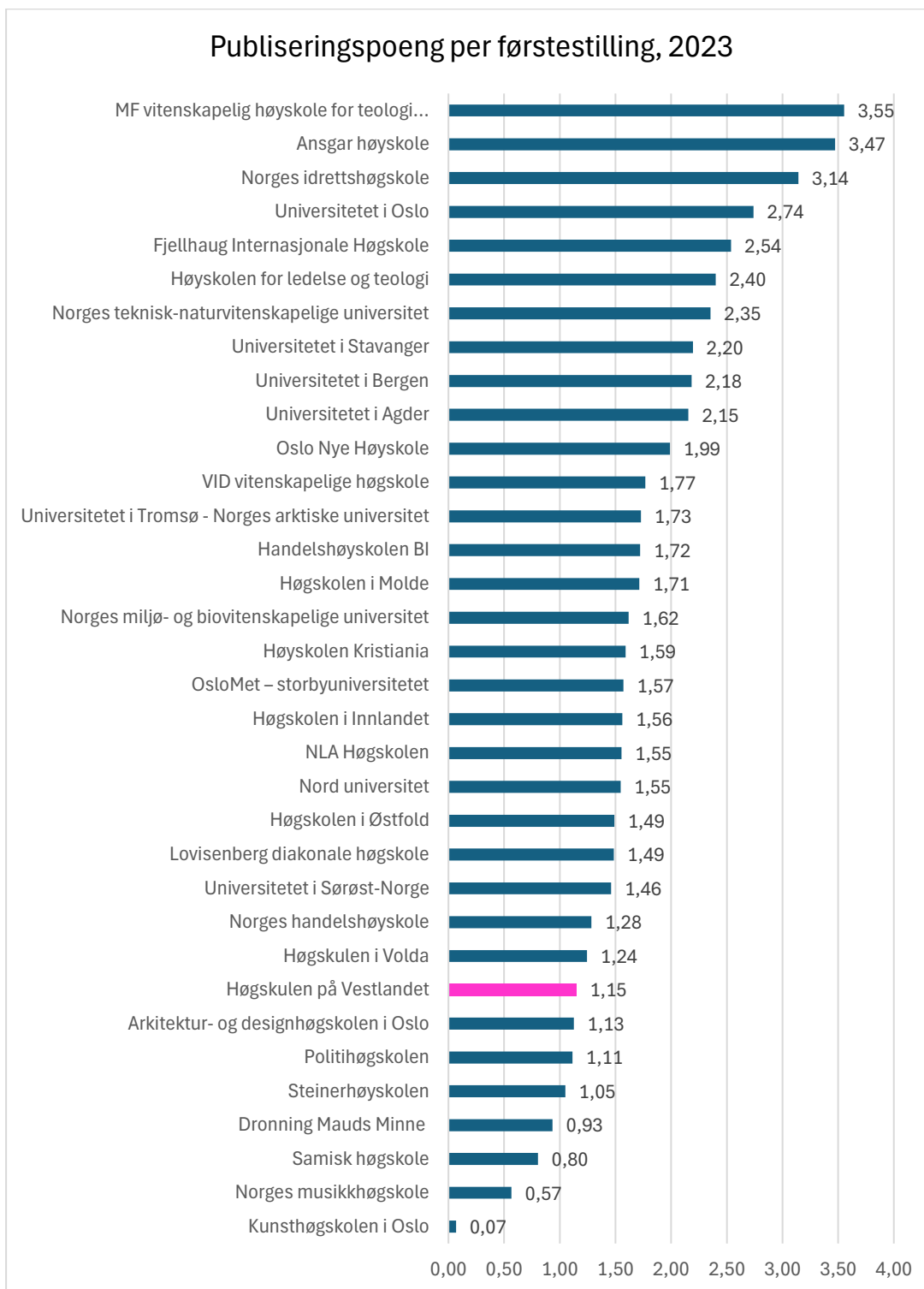

Figur 4 Poeng per UFF-årsverk 2019-2023. Kilde: DBH

1.3 Publiseringspoeng per førstestilling

HVL hadde i 2023 også en nedgang på indikatoren publiseringspoeng per førstestilling³, fra 1,43 poeng i 2022 til 1,15 poeng i 2023, og vi har rykket noe nedover på listen. For hele sektoren var det en liten nedgang, fra 2,02 poeng i 2022 til 2 poeng i 2023. Snittet for universitetene har gått ned fra 2,18 til 2,15, snittet for de statlige høgskolene fra 1,35 til 1,32. Blant institusjonene som har en økning fra 2022 til 2023, finner vi HINN, OsloMet, UiS, USN og VID.

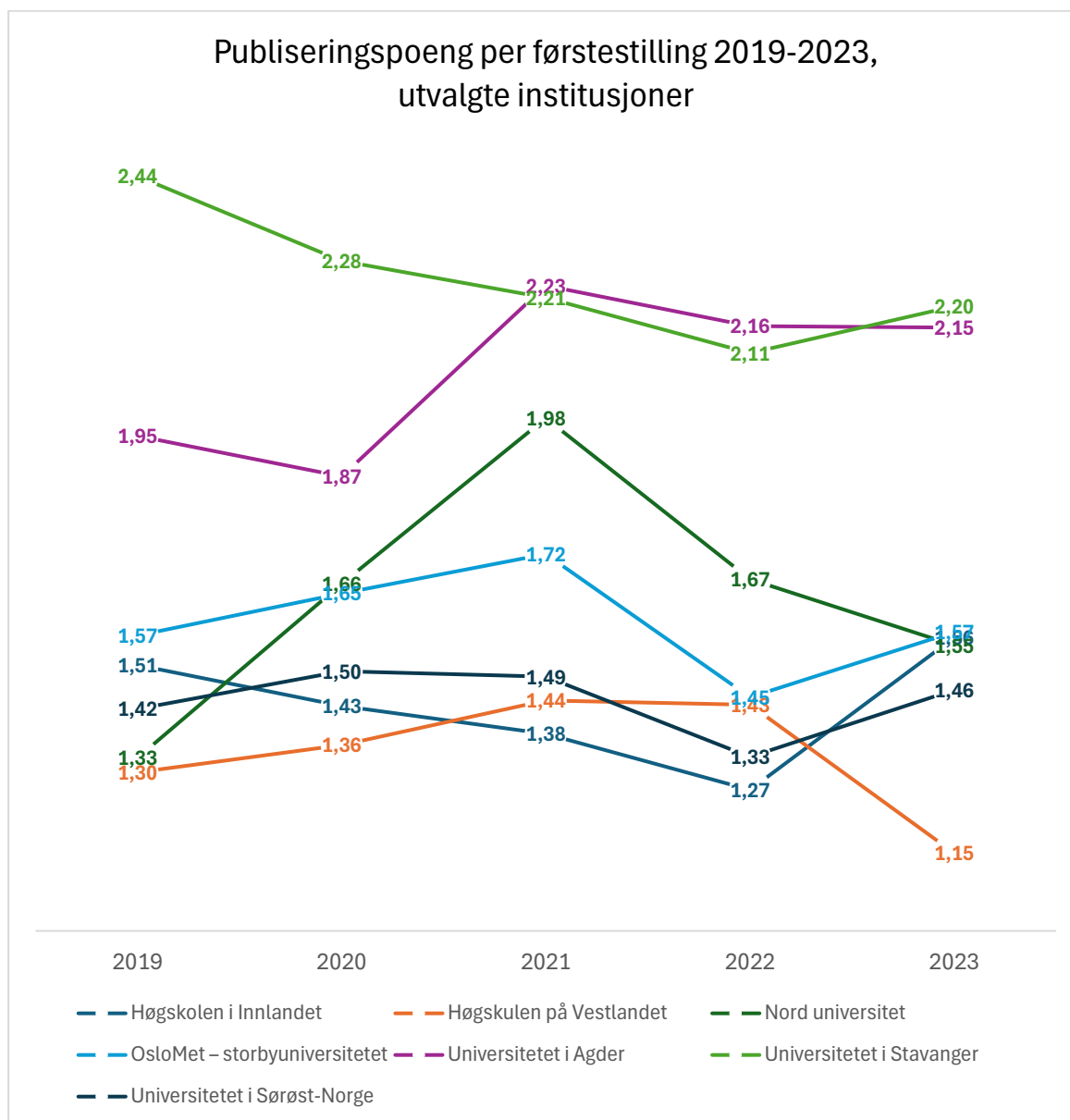
³ Førstestillinger inkluderer førsteamanuensis, høgskoledosent, professor, forsker, forskningssjef, førstelektor, postdoktor, undervisningsdosent, dosent, professor II og førsteamanuensis II. Se [DBH](#) for stillingskoder.

Figur 5 Publiseringspoeng per førstestilling alle institusjoner, 2023. Kilde: DBH

I figur 6 viser vi utviklingen i publiseringspoeng per førstestilling i perioden 2019-2023 for de samme institusjonene som vi viste utviklingen i publiseringspoeng per UFF-årsverk for i figur 4. HINN har den kraftigste økningen fra 2022 til 2023 (+0,29 poeng), mens HVL har den kraftigste nedgangen (-0,28 poeng). Ser vi på utviklingen fra 2019 til 2023, er både OsloMet, HINN og USN omtrent tilbake på 2019-nivå. NORD og UiA har en god økning, mens HVL og

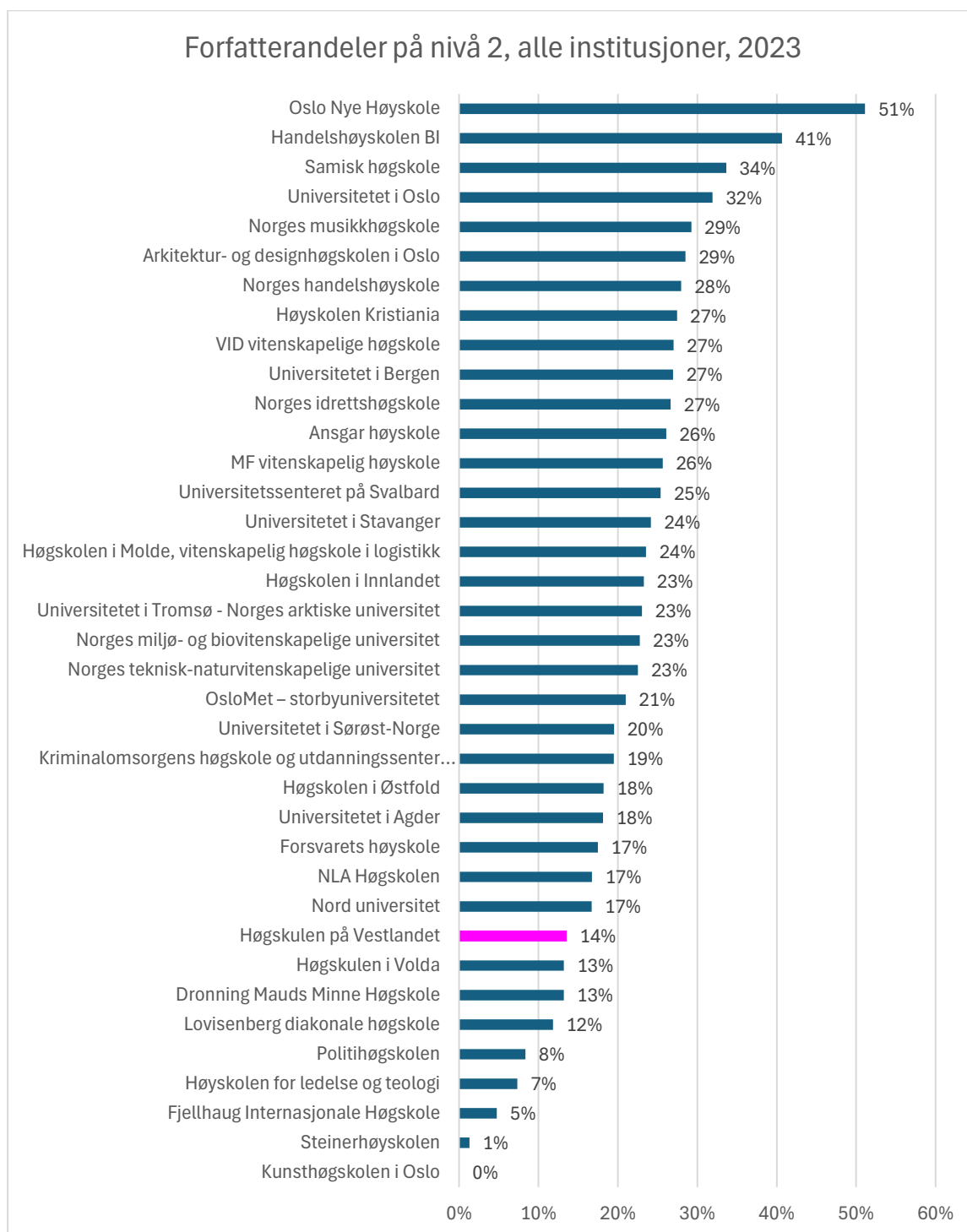
UiS har en nedgang på hhv. -12% og -10%. Det er verdt å legge til at alle institusjonene har hatt en ujevn utvikling.

Figur 6 Publiseringspoeng per førstestilling 2019-2023, utvalgte inst. Kilde: DBH

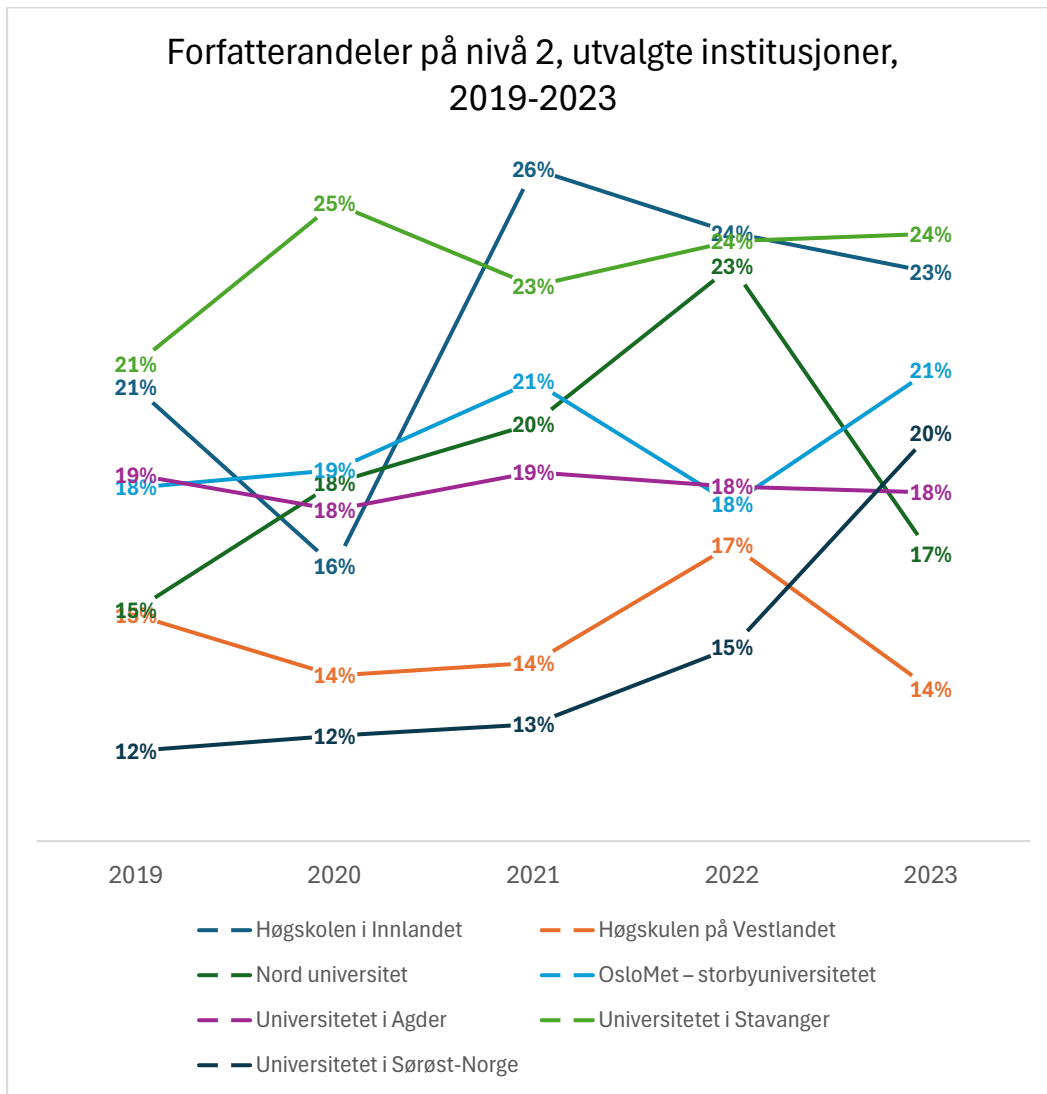
1.4 Nivå 2-andel

Vitenskapelige publiseringskanaler er inndelt i to nivåer. Publikasjoner i kanaler på nivå 2 gir høyest poenguttelling. Nivå 2-andelen slik den er regnet ut av DBH, det vil si basert på forfatterandeler og ikke hele publikasjoner, var for HVL i 2023 på 14%. Det er lavere enn i 2022, da den var på 17%. Høgskolen i Volda er bak oss med 13,2%, ellers er bare 7 mindre institusjoner bak oss.

Figur 7 Forfatterandeler på nivå 2-2023, alle institusjoner. Kilde: DBH

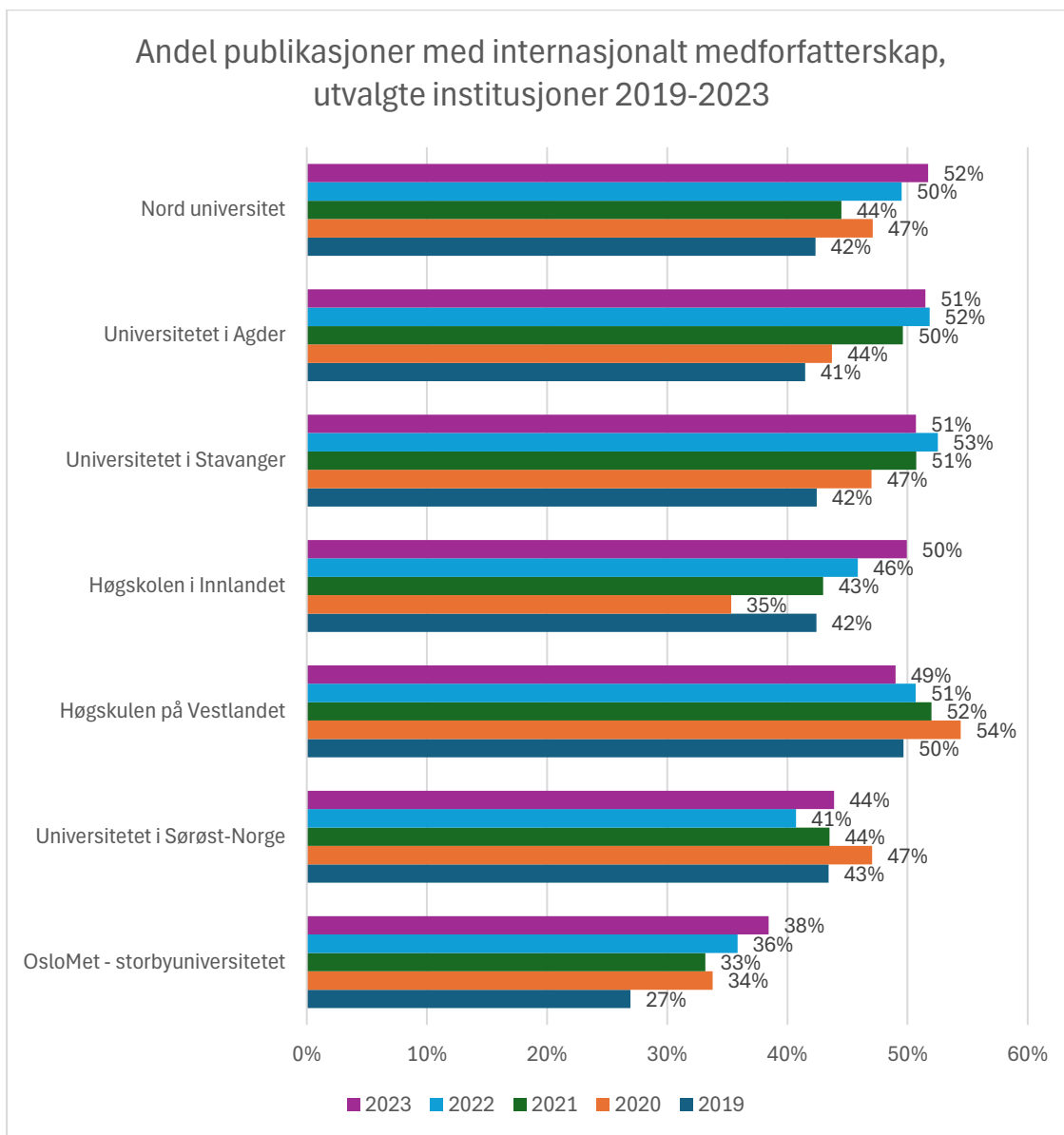
Figur 8 viser utviklingslinjene fra 2019 for HVL og de samme 6 institusjonene som vi har gjort sammenligninger med i avsnittene om poeng per UFF-årsverk og per førstestilling i 1.2 og 1.3 over (figur 4 og 6). Her er utviklingen svært ujevn. Nord universitet har en markert nedgang fra 2022 til 2023, fulgt av HVL og HINN. UiA og UiS ligger på stedet hvil, de øvrige institusjonene har en økning fra 2022 til 2023.

Figur 8 Forfatterandeler på nivå 2, utvalgte institusjoner, 2019-2023. Kilde: DBH

1.5 Internasjonal sampublisering

Andelen publikasjoner med internasjonalt medforfatterskap gikk for HVL sin del ned fra 51% i 2022 til 49% i 2023, se figur 9 nedenfor. Flere tall for sampublisering finnes i andre deler av rapporten. I HVL er andelen publikasjoner med internasjonalt medforfatterskap svært ulik mellom de ulike fagmiljøene. Avsnitt 2.4 viser andelen sampublikasjoner for fakultetene, mens kapittel 5 gir et bilde av hvordan sampublikasjonene fordeler seg på land og institusjoner.

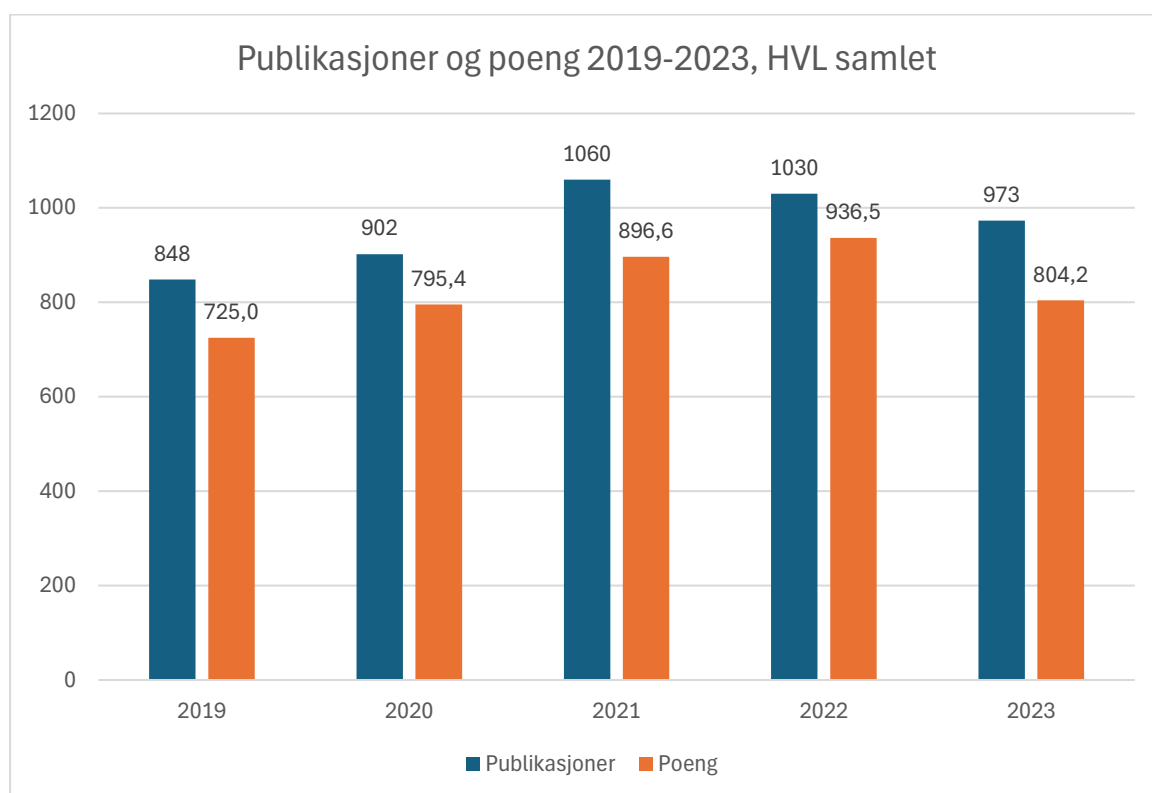
Figur 9 Andel publ. med internasj. medforfatterskap, 2019-2023. Kilde: Cristin

Se også HVL sin bibliometriportal for data om vitenskapelig publisering ved andre institusjoner: <https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/institusjonsniva-NVI/>

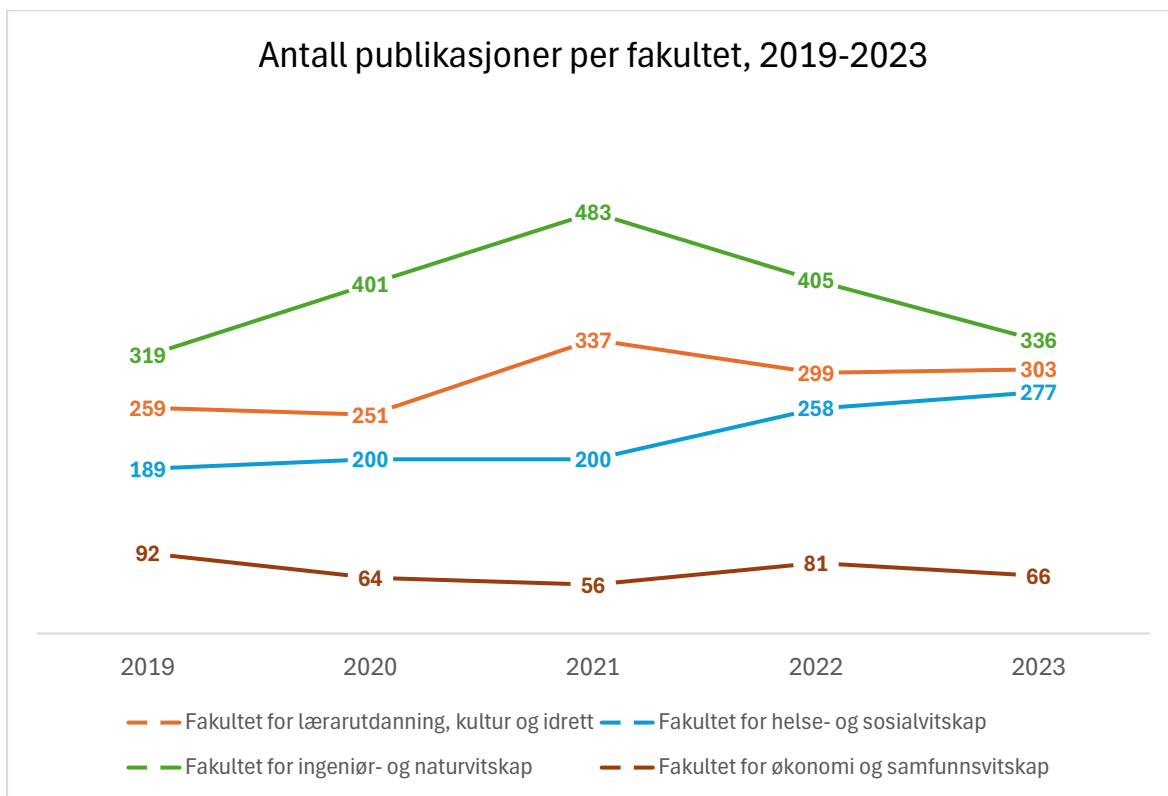
2. HVL-tall, fordelt på fakultet

2.1 Publikasjoner og poeng

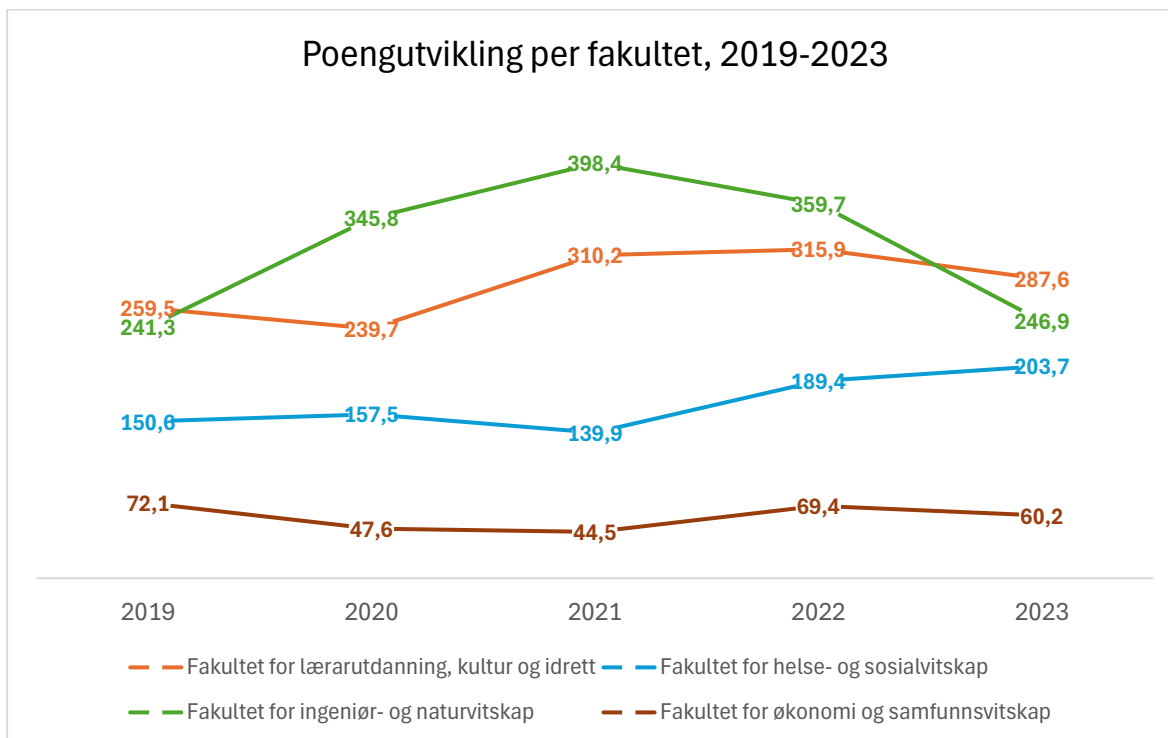
Nedenfor (figur 10) viser vi samlet oversikt over antall NVI-publikasjoner og publiseringspoeng for HVL i årene 2019-2023. Figurene 11 og 12 viser oversikt over hhv. antall publikasjoner og publiseringspoeng per fakultet i samme periode. I kapittel 3 går vi ned på instituttnivå.

Figur 10 Publikasjoner og poeng, HVL samlet, 2019-2023. Kilde: Cristin

Figur 11 Antall publikasjoner per fakultet, 2019-2023. Kilde: Cristin

Figur 12 Poengutvikling per fakultet, 2019-2023. Kilde: Cristin

Tabell 2 nedenfor gir en oversikt over 2023-resultatene for de ulike fakultetene. Det er bare FHS som har økning på begge indikatorene. FLKI har en økning på 4 publikasjoner, men har en liten nedgang i poeng. FIN og FØS går ned på begge indikatorene.

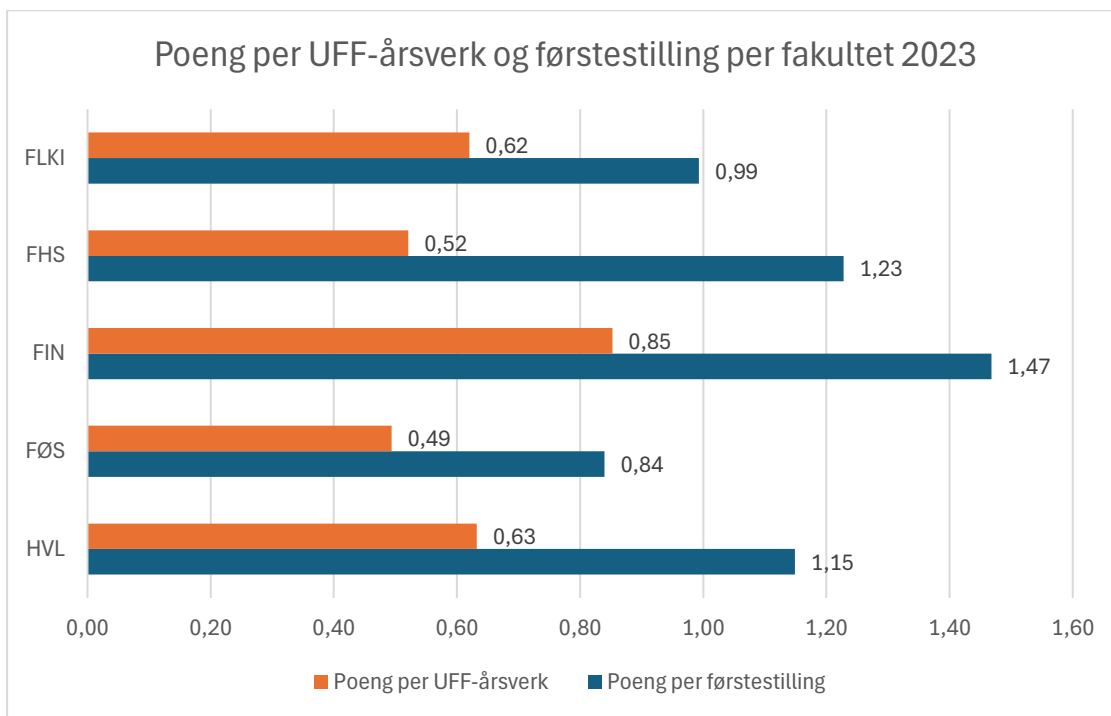
Tabell 2 Antall publikasjoner og publ.poeng per fakultet* 2023. Kilde: Cristin

Fakultet	FLKI		FHS		FIN		FØS	
	Antall	Poeng	Antall	Poeng	Antall	Poeng	Antall	Poeng
2023	303	287,58	277	203,71	336	246,92	66	60,21
Endring fra 2022 (ant.)	4	-28,36	19	14,3	-69	-112,73	-15	-9,2
Endring fra 2022 (%)	1 %	-9 %	7 %	8 %	-17 %	-31 %	-19 %	-13 %

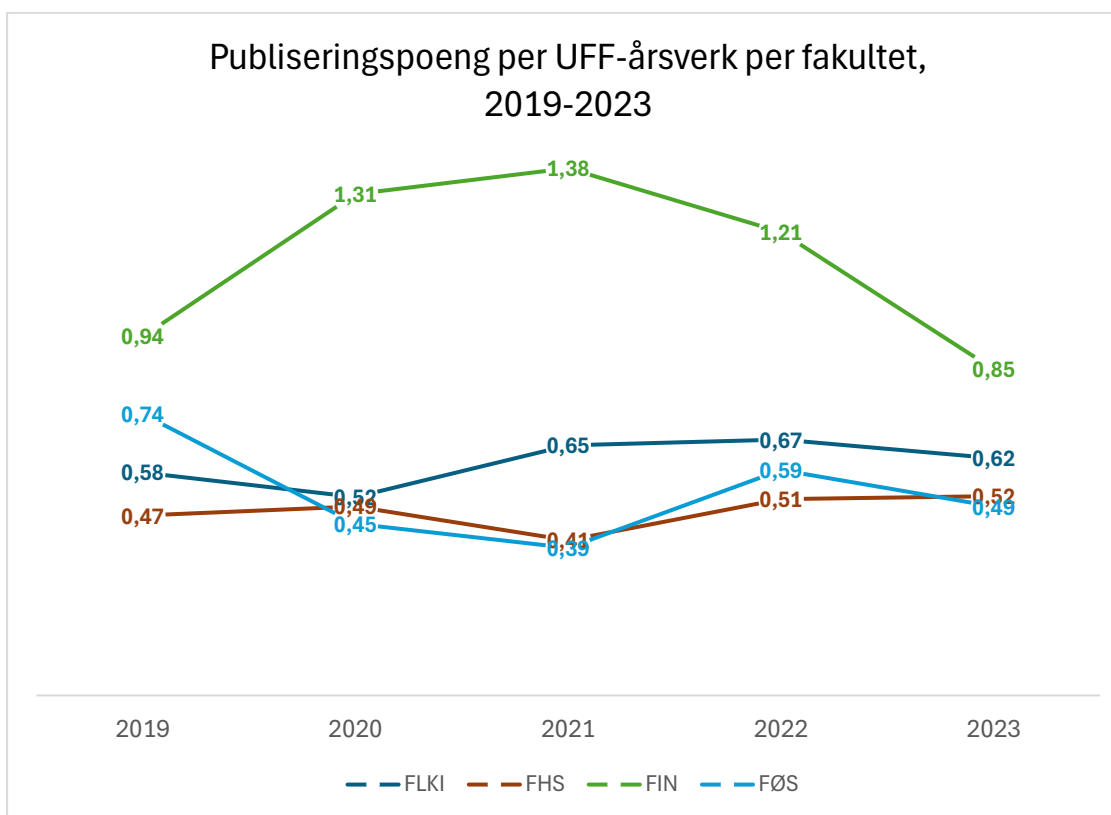
*Summen av de enkelte fakultetenes publikasjoner er ikke likt tallet for HVL totalt. Noen publikasjoner har forfattere fra flere fakulteter, og ansatte i fellesadministrasjonen har medvirket på seks publikasjoner. Telling på tvers gjøres på ulike måter. Kilden her er DUCT (Cristin).

2.2 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling

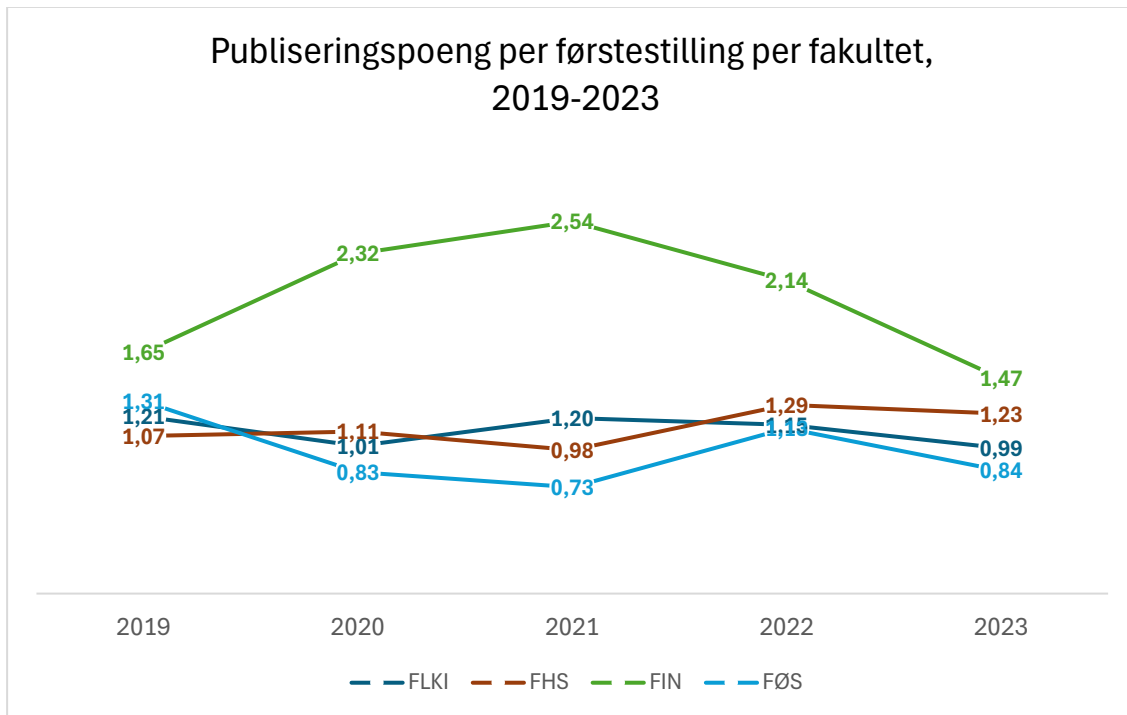
FIN ligger høyest målt i publiseringspoeng per UFF-årsverk (0,85 poeng) og poeng per førstestilling (1,47 poeng), jf. figur 13. Fakultetet har hatt denne posisjonen lenge. Imidlertid viser figurene 14 og 15 at fakultetet har hatt en negativ utvikling de siste to årene. FHS har en svak økning fra 2022 til 2023 i antall poeng per UFF-årsverk, mens de andre fakultetene har nedgang. Ingen fakultet har økning på indikatoren poeng per førstestilling.

Figur 13 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling 2023, fakultet. Kilde: DBH

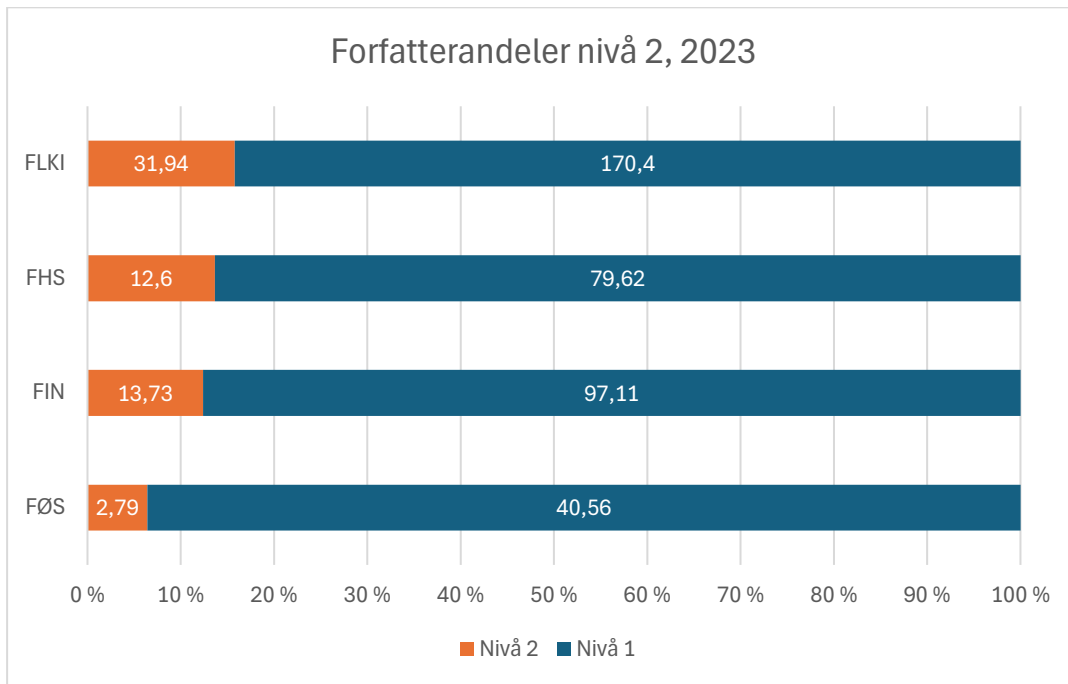
Figur 14 Poeng per UFF-årsverk per fakultet 2019-2023. Kilde: DBH

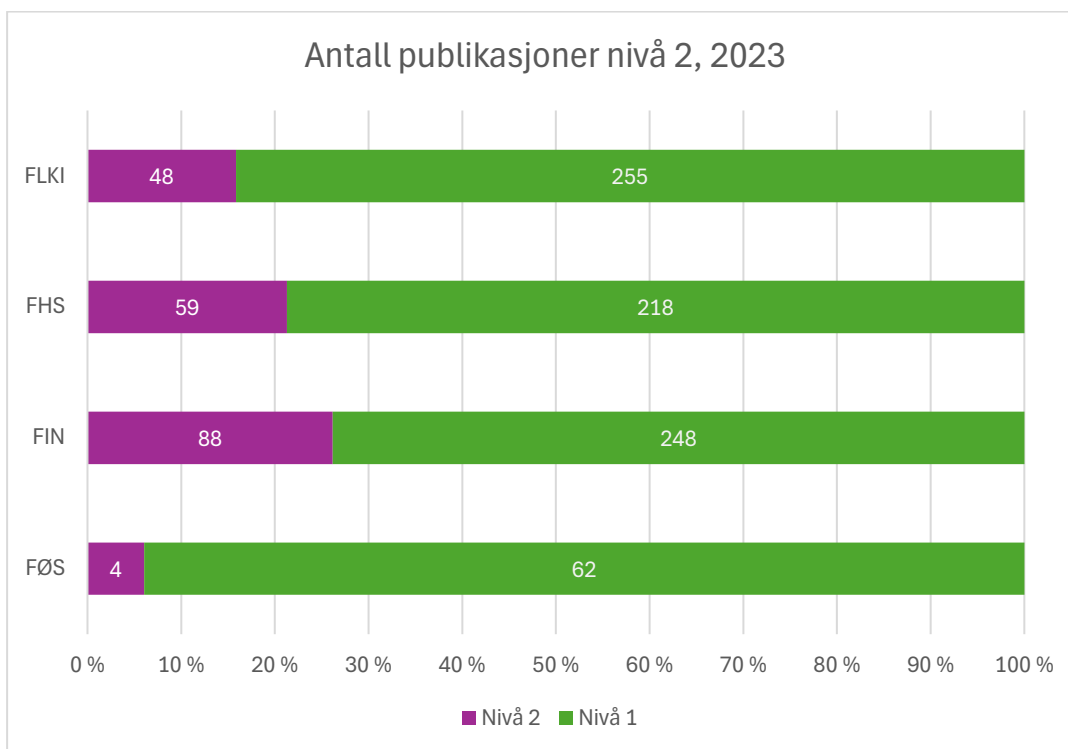
Figur 15 Poeng per førstestilling per fakultet 2019-2023. Kilde: DBH.

2.3 Andel nivå 2 - forfatterandeler, poeng og publikasjoner

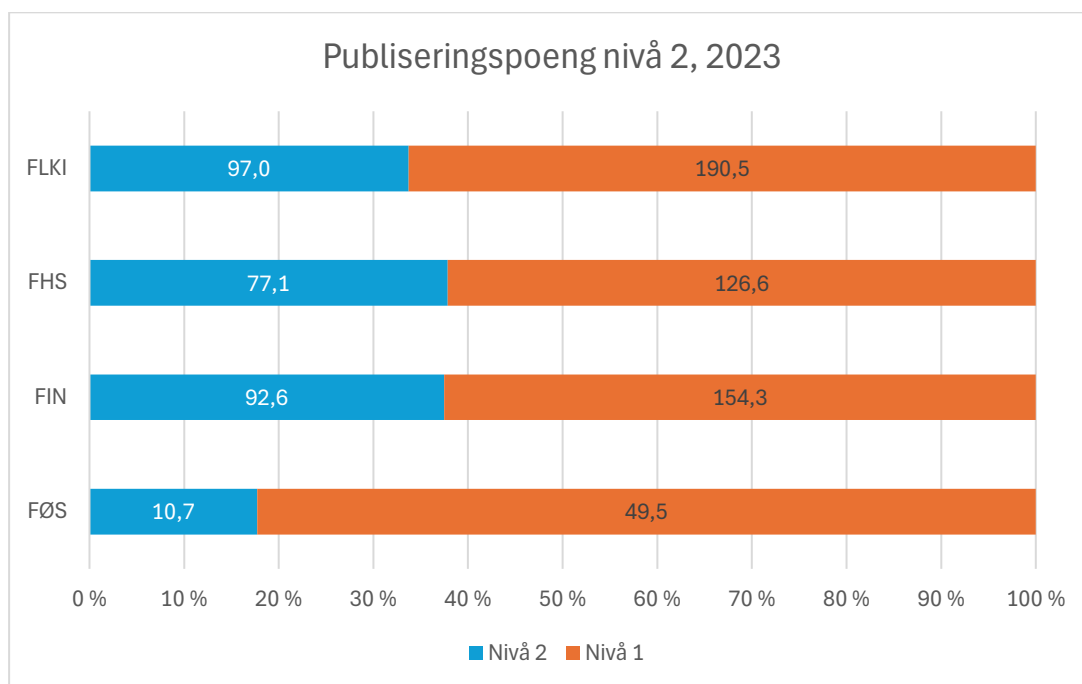
I figurene 16, 17 og 18 viser vi fordelingen mellom nivå 1 og nivå 2 både for antall forfatterandeler, antall publikasjoner og poeng. FØS har den laveste andelen nivå 2-publikasjoner enten vi ser på forfatterandeler, publikasjoner eller poeng. FIN har høyest nivå 2-andel når vi ser på antall publikasjoner, FLKI når vi ser på forfatterandeler. En relativt stor del av publikasjonene knyttet til ALICE/CERN-miljøet ved FIN er på nivå 2. Disse artiklene har svært mange forfattere og dermed et lite antall forfatterandeler per HVL-forfatter. Dette kan være en årsak til at FIN ligger høyere på andel publikasjoner på nivå 2 enn på de to andre beregningene. På andel publiseringspoeng på nivå 2 ligger FHS høyest med 38%, tett fulgt av FIN med 37% og FLKI med 34%.

Figur 16 Forfatterandeler nivå 2 – fakultet. Kilde: Cristin

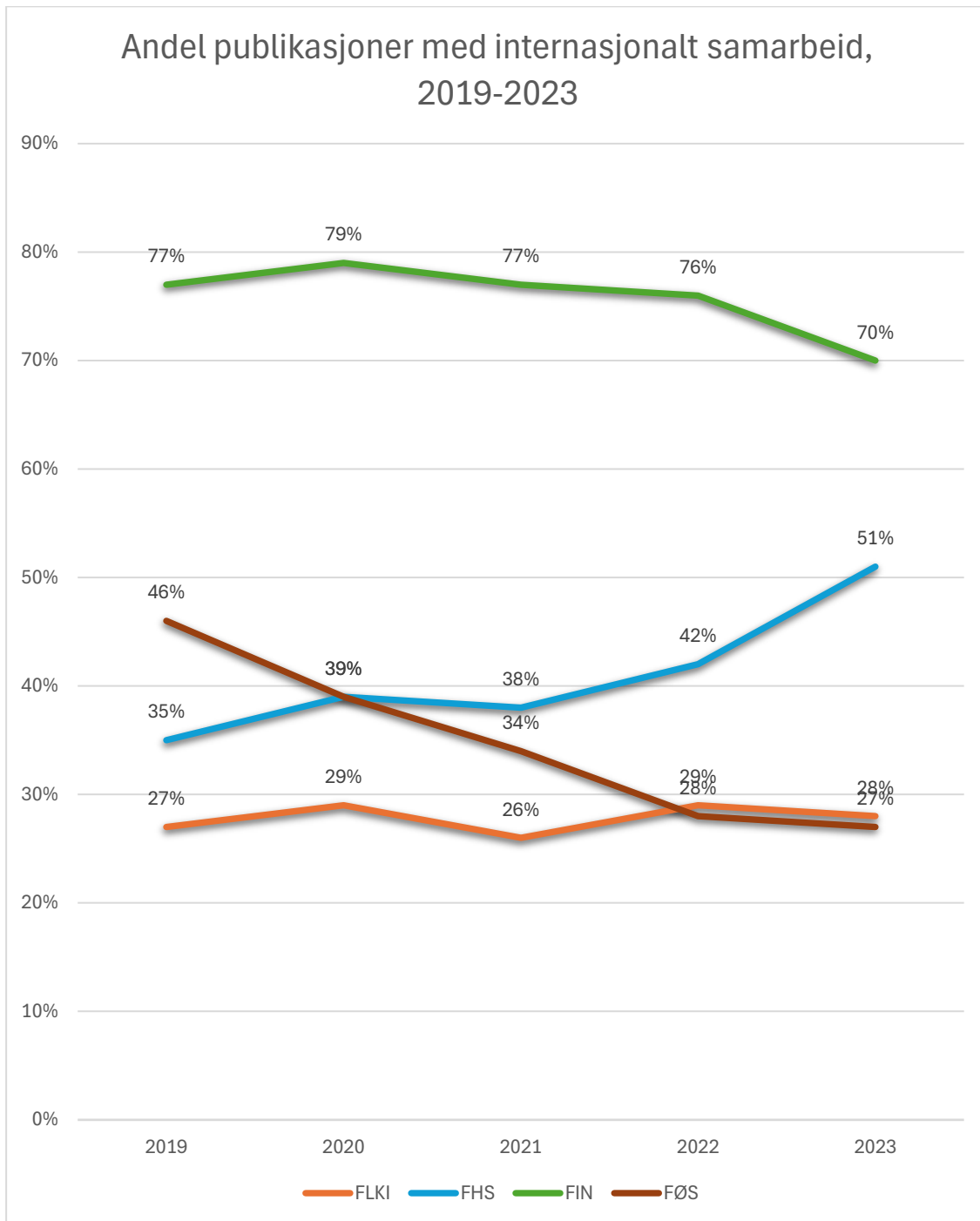
Figur 17 Publikasjoner nivå 2 - fakultet. Kilde: Cristin

Figur 18 Publiseringspoeng nivå 2 - fakultet. Kilde: Cristin

2.4 Internasjonal sampublisering

Andelen publikasjoner med internasjonale medforfattere varierer mye mellom de ulike fakultetene. FIN har i hele den 5-års-perioden som vi ser på her, hatt den desidert høyeste andelen, selv om det har vært en svak nedgang helt siden 2020, og en noe sterkere nedgang fra 2022 til 2023, jf. figur 19. FHS har en oppadgående linje, mens FØS har hatt en negativ utvikling. FLKI er det fakultetet som har den jevneste andelen publikasjoner med internasjonalt samarbeid, andelen har ligget mellom 26% og 29% i alle de 5 årene.

Figur 19 Andel publikasjoner med internasjonalt samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin

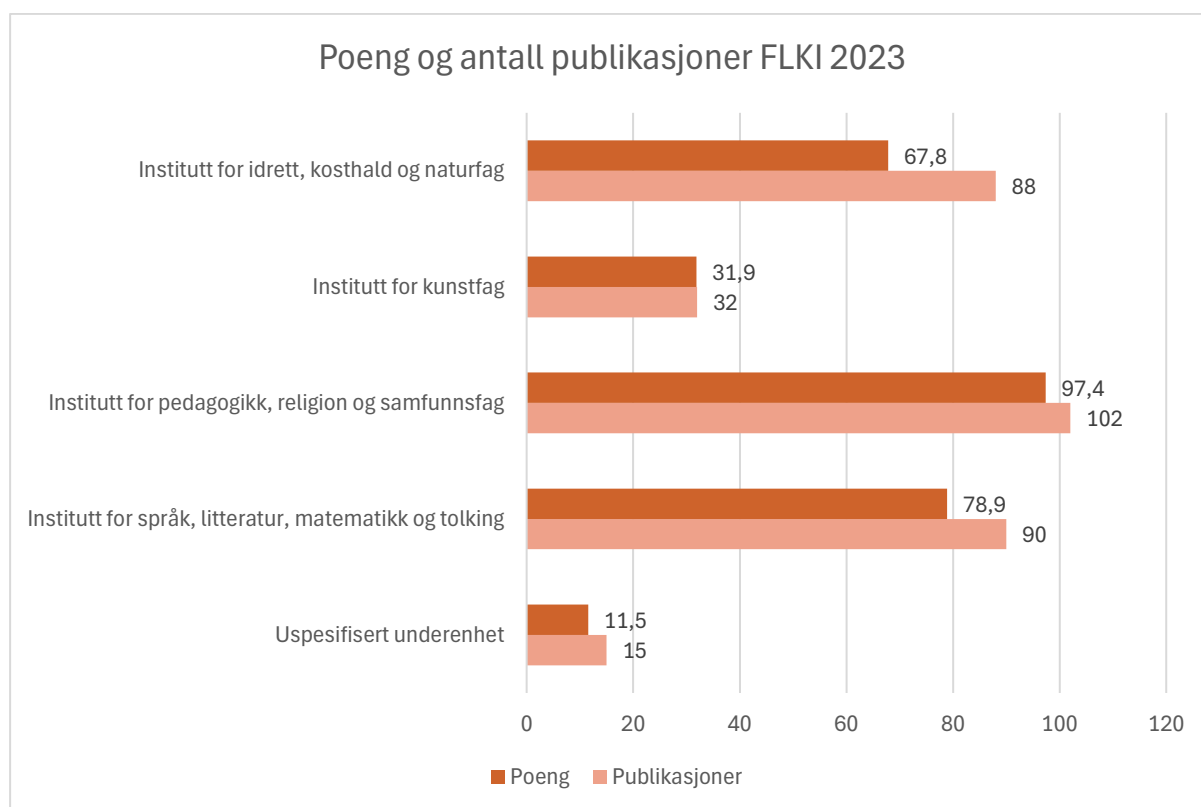
3. HVL-tall, fordelt på institutt

I kapittel tre ser vi på hvert fakultet for seg og presenterer data per enhet de er registrert på i Cristin. I de fleste tilfeller er dette institutt, i noen tilfeller senter eller fakultetsnivå («uspesifisert underenhet»). Dette skyldes at persondata importeres til Cristin fra HVL sitt personalsystem (SAP) og eventuelt må ryddes manuelt. Dette gjelder i hovedsak enkelte personer i lederstillinger samt ansatte som ikke lenger har en aktiv ansettelse ved HVL.

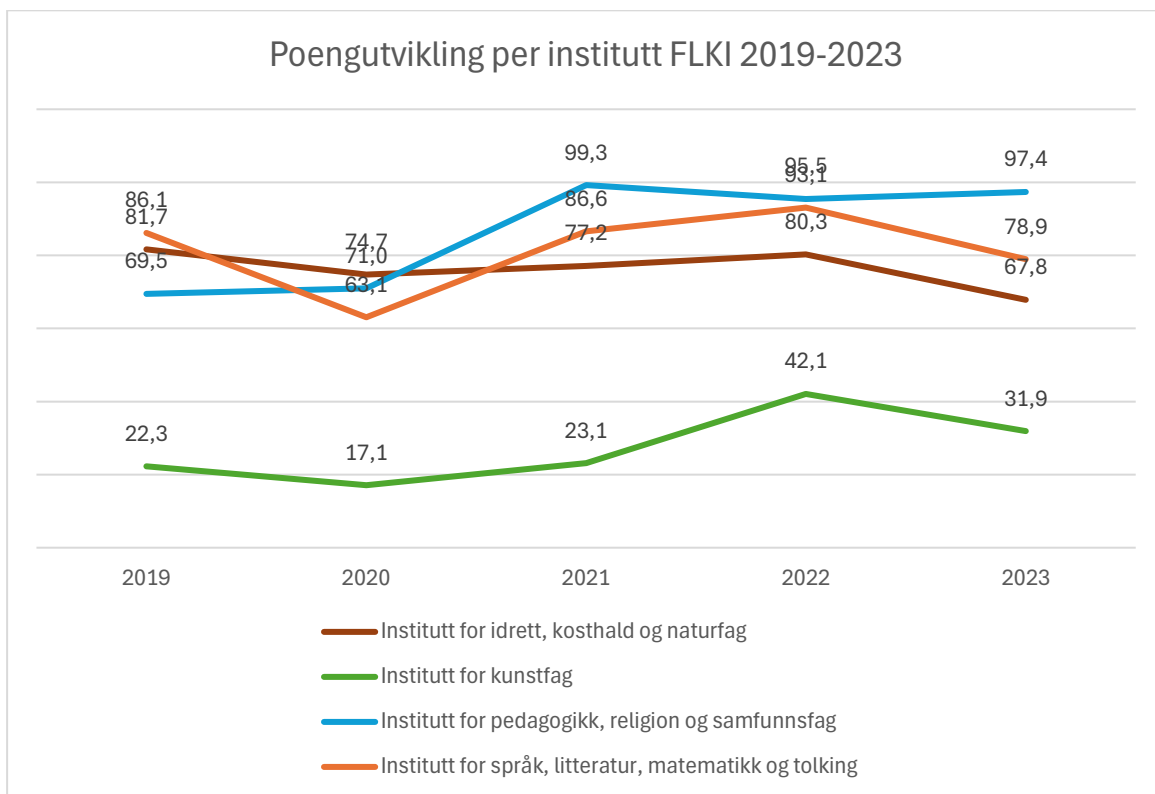
Dataene gjelder poeng og antall publikasjoner, poengutvikling, poeng per UFF-årsverk og førstestilling, nivå 2-andel samt publikasjonstyper.

Publikasjoner som har forfattere fra flere enheter, blir talt en gang per enhet. Summen av antall publikasjoner talt på enhetsnivå kan derfor være høyere enn totalt antall publikasjoner på fakultetet.

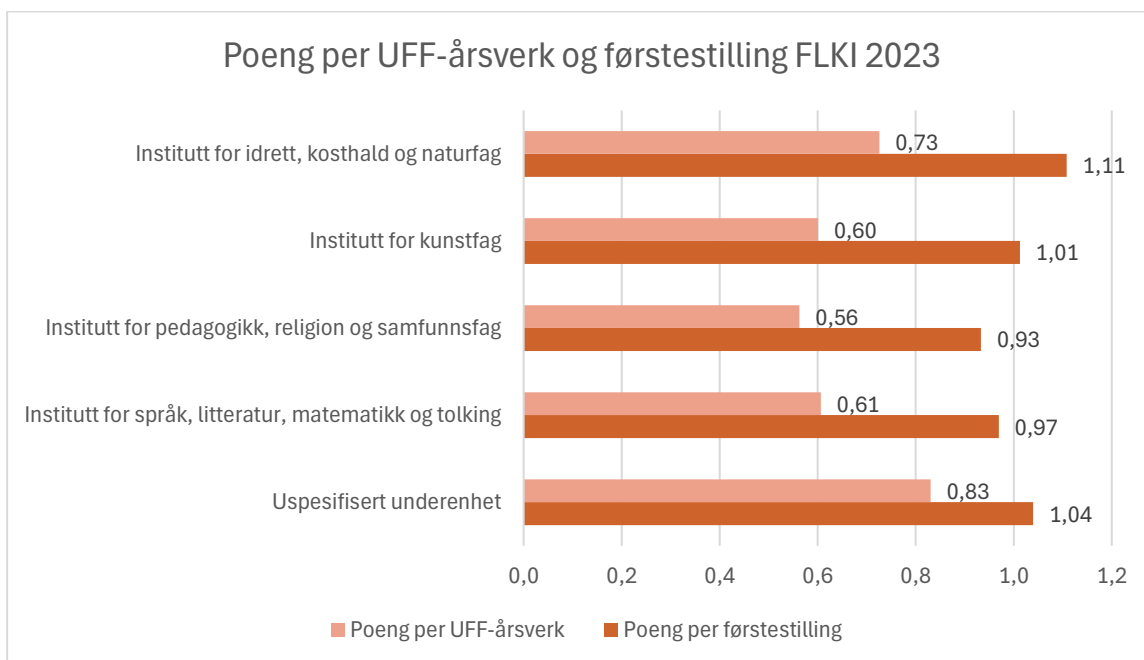
3.1 Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett

Figur 20 Poeng og publikasjoner, FLKI 2023. Kilde: Cristin

Figur 21 Poengutvikling per institutt FLKI 2019-2023. Kilde: Cristin

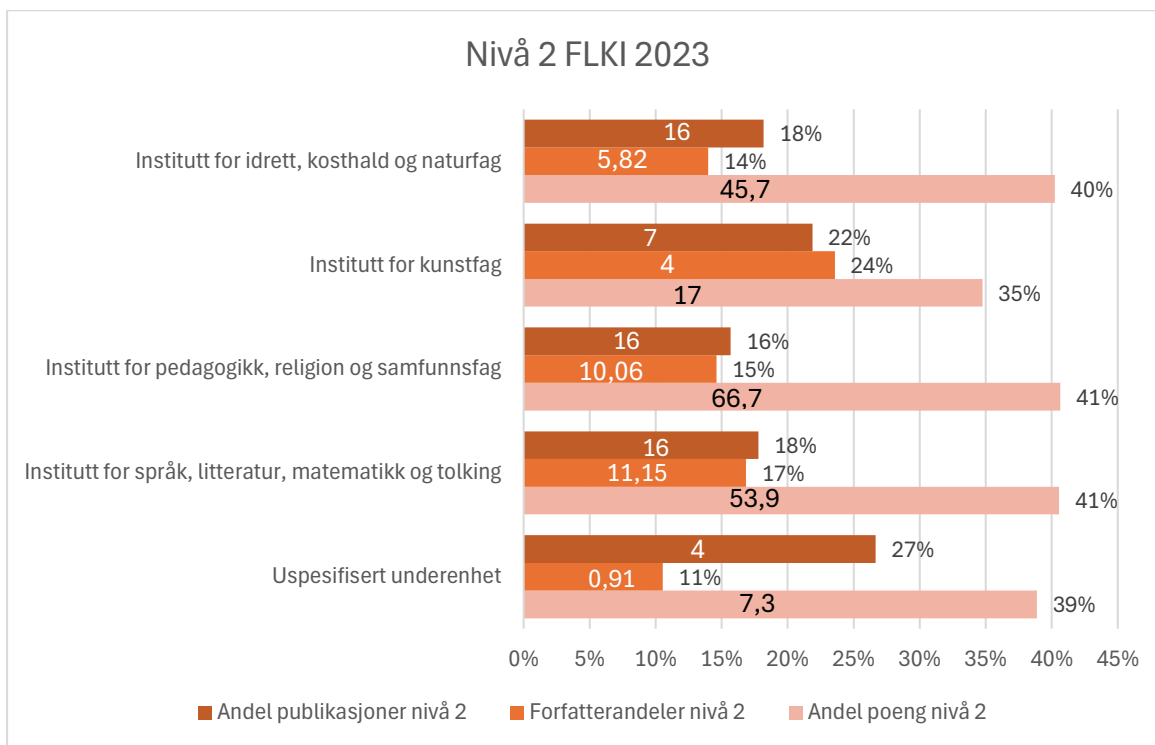

Figur 22 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FLKI 2023. Kilde: DBH

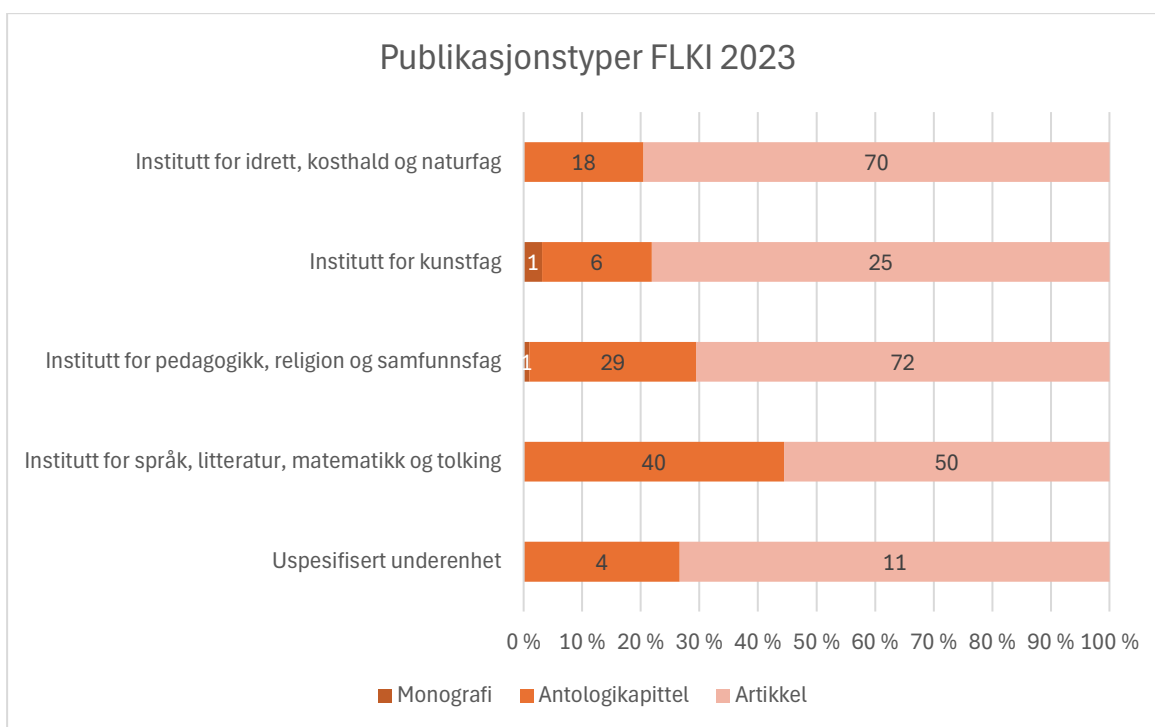
Tabell 3 Antall publiserende per institutt FLKI 2023. Kilde: DBH og Cristin

2023	IKN	IK	IPRS	ISLMT	Uspes.	FLKI samlet*
Antall førstestillinger	61,22 (+5,12)	31,49 (-0,67)	104,37 (+8,47)	81,41 (+4,06)	11,1 (-1,6)	289,59 (+15,38)
Antall UFF-årsverk	93,47 (-2,13)	53,09 (-7,07)	173,02 (+8,22)	130,21 (-5,09)	13,90 (-2,6)	463,69 (-8,67)
Antall publiserende personer	71 (+4)	25 (+1)	82 (+10)	59 (-4)	15 (+9)	252 (+21)
Antall publ. personer i førstestilling	49 (+9)	21 (+5)	59 (+2)	48 (+1)	10 (+7)	187 (+25)

*Merk at antallet i «FLKI samlet» kan bli høyere enn summen av instituttene da enkelte forfattere kan kreditere flere institutt.

Figur 23 Nivå 2 FLKI 2023. Kilde: Cristin

Figur 24 Publikasjonstyper FLKI 2023. Kilde: Cristin

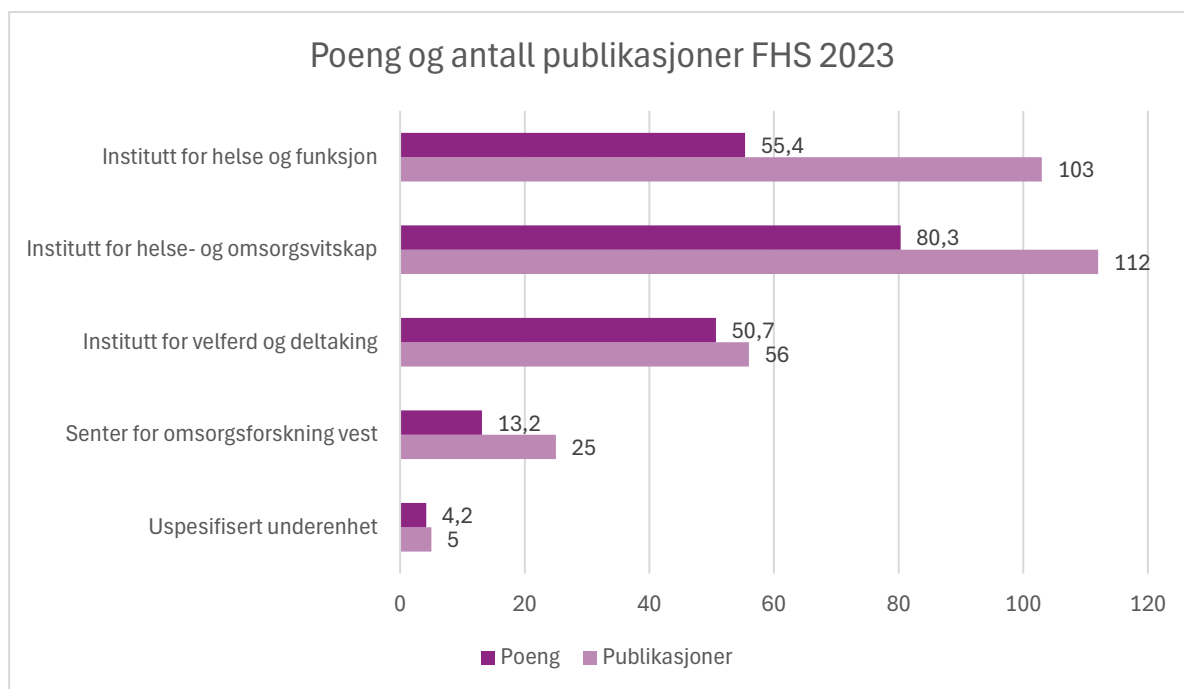
Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag (IPRS) er alene om å ha økning i publiseringspoeng fra 2022. Dette instituttet har hatt høyest antall publiseringspoeng siden 2021. Ser vi på poeng per UFF-årsverk og per førstestilling, er det derimot Institutt for idrett, kosthald og naturfag (IIKN) som ligger høyt, mens IPRS ligger lavest. FLKI samlet har hatt en økning i antall publiserende personer med 21 stk., og med antall publiserende personer i førstestilling med hele 25 personer. Antall førstestillinger har økt med 15,38, mens antall UFF-årsverk har gått ned. IPRS har hatt en økning både i antall publiserende personer og publiserende personer i førstestillinger, og i antall årsverk. For de andre instituttene varierer det noe.

I figur 23 viser vi nivå 2-andel både av antall publikasjoner, antall forfatterandeler og antall poeng. Antall publikasjoner/forfatterandeler/poeng er markert på søylene. Institutt for kunstfag har høyeste andel forfatterandeler på nivå 2, men her er det snakk om et lite antall publikasjoner (7 stk.). Andelen publiseringspoeng på nivå 2 varierer mindre instituttene imellom.

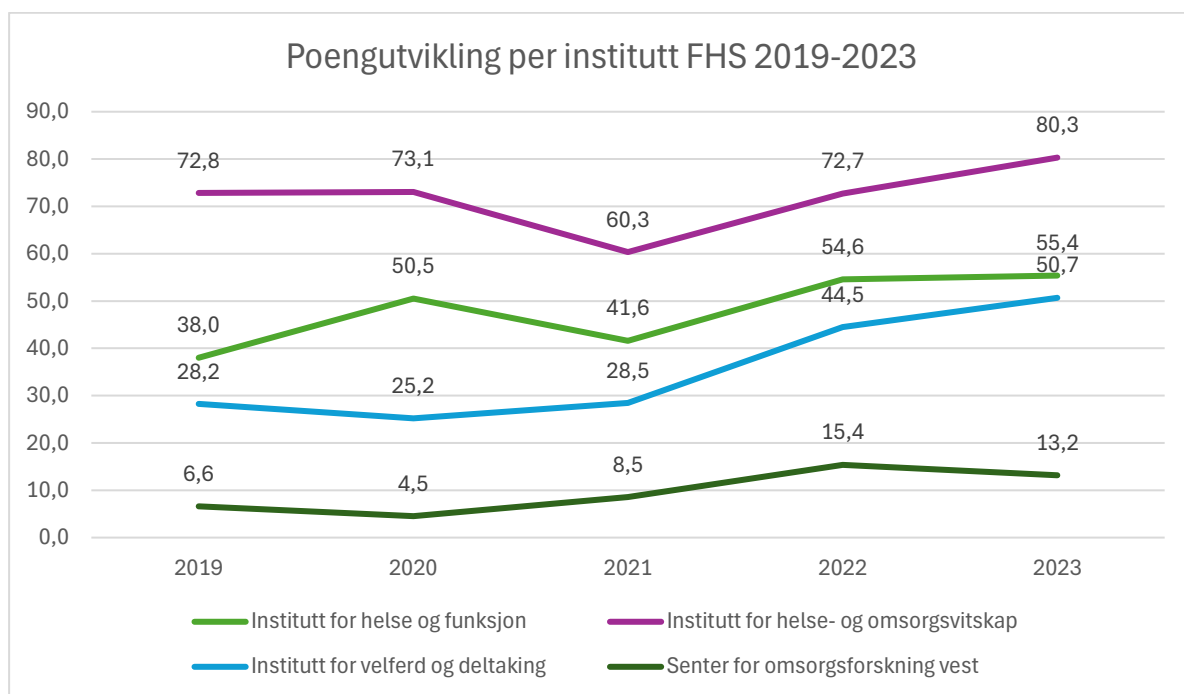
Når det gjelder publikasjonstyper er det artikler som dominerer, men det er også en del antologikapitler. IIKN hadde bare 1 antologikapittel i 2022, men 18 stk. i 2023.

Lenke til data om vitenskapelig publisering ved FLKI på HVL sin bibliometriportal: <https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/resultat-FLKI/>

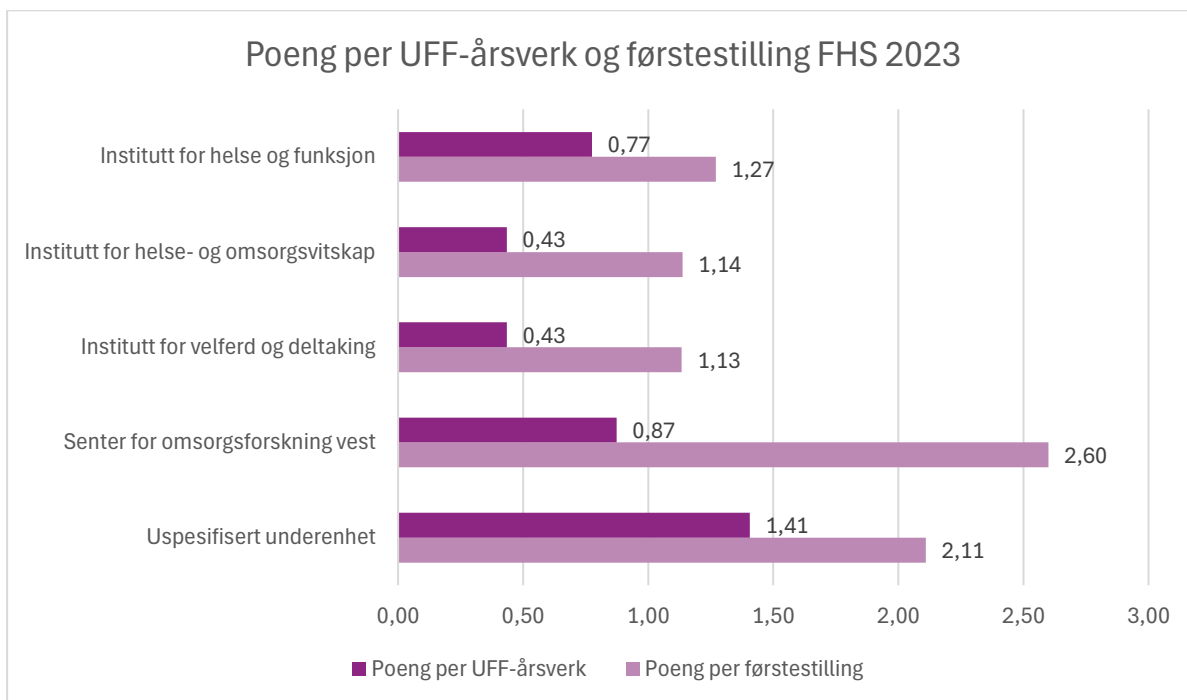
3.2 Fakultet for helse- og sosialvitenskap

Figur 25 Poeng og publikasjoner, FHS 2023. Kilde: Cristin

Figur 26 Poengutvikling per institutt FHS 2019-2023. Kilde: Cristin

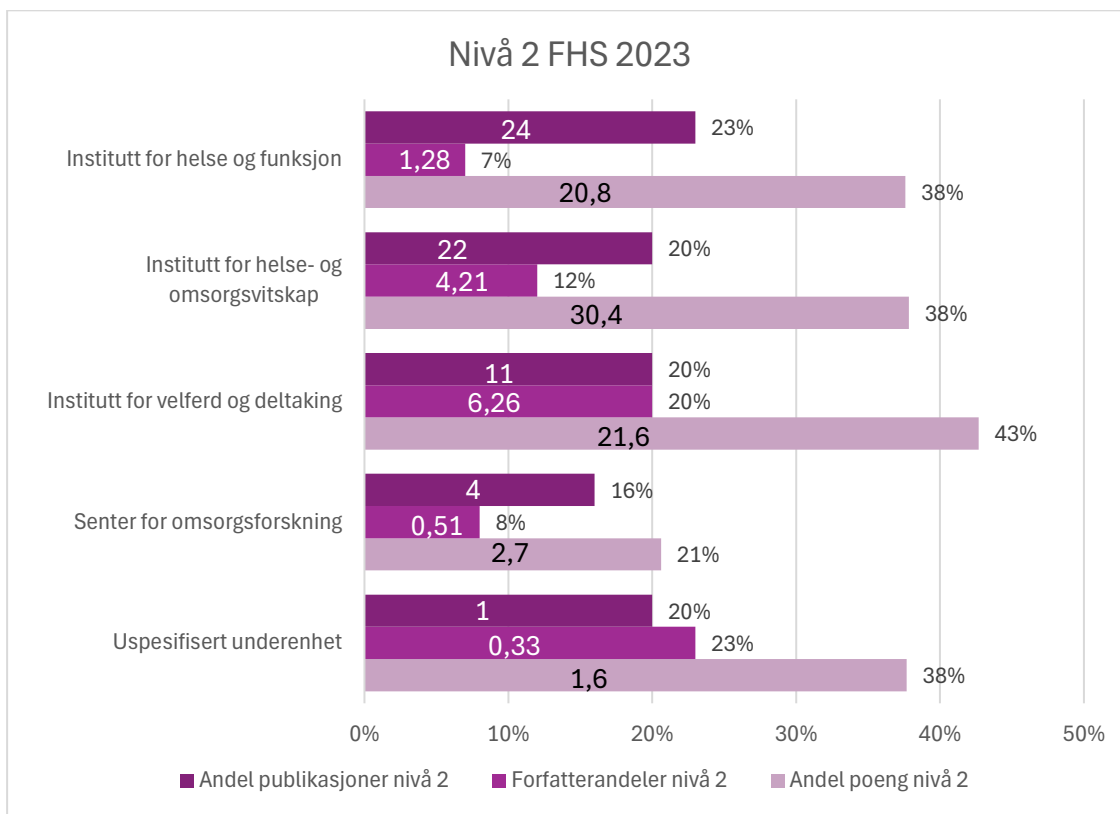

Figur 27 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FHS 2023. Kilde: DBH

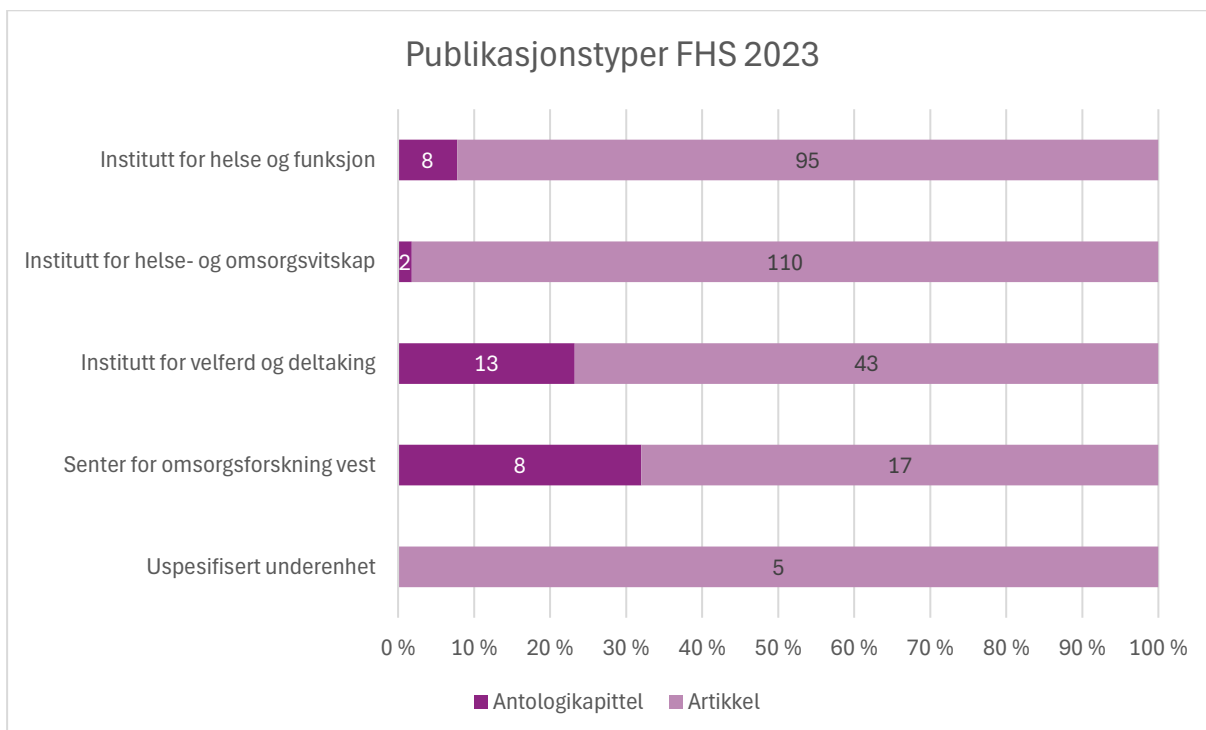
Tabell 4 Antall publiserende per institutt FHS 2023. Kilde: DBH og Cristin

2023	IHF	IHO	IVD	SOV	Uspes.	FHS samlet*
Antall førstestillinger	43,6 (+12)	70,59 (-1,81)	44,68 (+10,13)	5,06 (-1,44)	2 (-1)	165,93 (+18,88)
Antall UFF-årsverk	71,45 (+7,4)	184,84 (+5,29)	116,63 (+11,78)	15,06 (-2,44)	3 (ingen endring)	390,98 (+22,03)
Antall publiserende personer	51 (-13)	104 (+5)	48 (ingen endring)	10 (+3)	3 (-2)	216 (-2)
Antall publ. personer i førstestilling	34 (-4)	65 (-1)	29 (+1)	10 (+4)	1 (ingen endring)	139 (+5)

*Merk at antallet i «FHS samlet» kan bli høyere enn summen av instituttene da enkelte forfattere krediterer flere institutt.

Figur 28 Nivå 2 FHS 2023. Kilde: Cristin

Figur 29 Publikasjonstyper FHS 2023. Kilde: Cristin

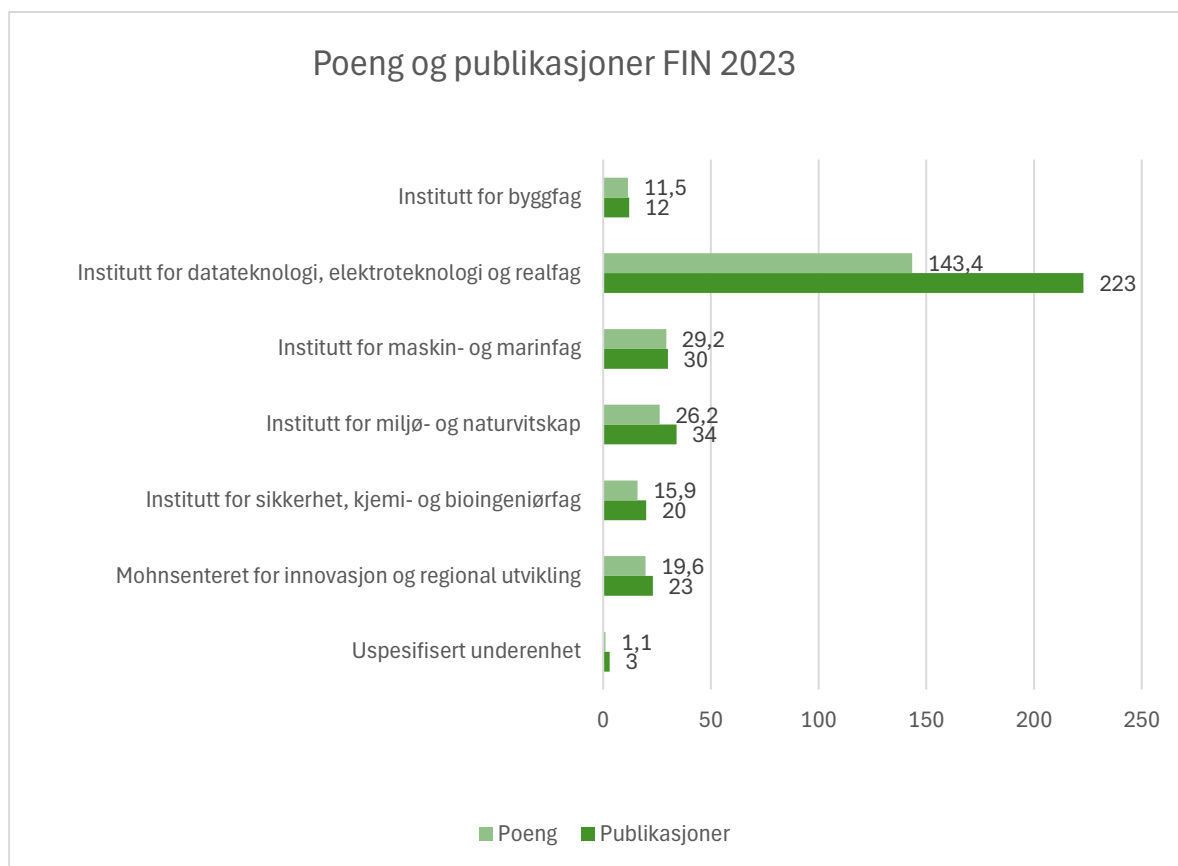
Alle instituttene hadde en økning i poeng, unntaket er Senter for omsorgsforskning vest, som hadde en liten nedgang. Institutt for helse- og omsorgsvitenskap (IHO) har hatt høyest poengproduksjon alle de siste 5 årene, men dette er også det desidert største instituttet. IHO hadde 5 flere publiserende personer enn året før, og 5,29 flere UFF-årsverk enn i 2022. Institutt for helse og funksjon (IHF) hadde 13 færre publiserende personer enn året før, på tross av at instituttet har hatt en vekst både i antall UFF-årsverk og i antall førstestillinger. Også Institutt for velferd og deltaking har hatt en økning i antall årsverk, men har få endringer i antall publiserende personer.

Senter for omsorgsforskning vest har som tidligere år den høyeste poengsummen per UFF-årsverk og per førstestilling. 'Uspesifisert enhet' ligger også høyt, men det er verdt å merke seg at det her er snakk om 5 publikasjoner og 3 personer.

Diagrammet som viser fordelingen på publikasjonstyper, viser at artikler dominerer, men FHS produserer også en del antologikapitler. Ser vi på oversikten over fordelingen mellom publiseringer på nivå 1 og på nivå 2 i figur 28 (andel publikasjoner, forfatterandeler og andeler publiseringspoeng), ser vi at Institutt for velferd og deltaking har høyest andel publiseringspoeng på nivå 2 og ligger høyt også på forfatterandeler, mens Institutt for helse og funksjon har høyest andel når vi ser på antall publikasjoner. Antall publikasjoner/forfatterandeler/poeng er markert på søylene.

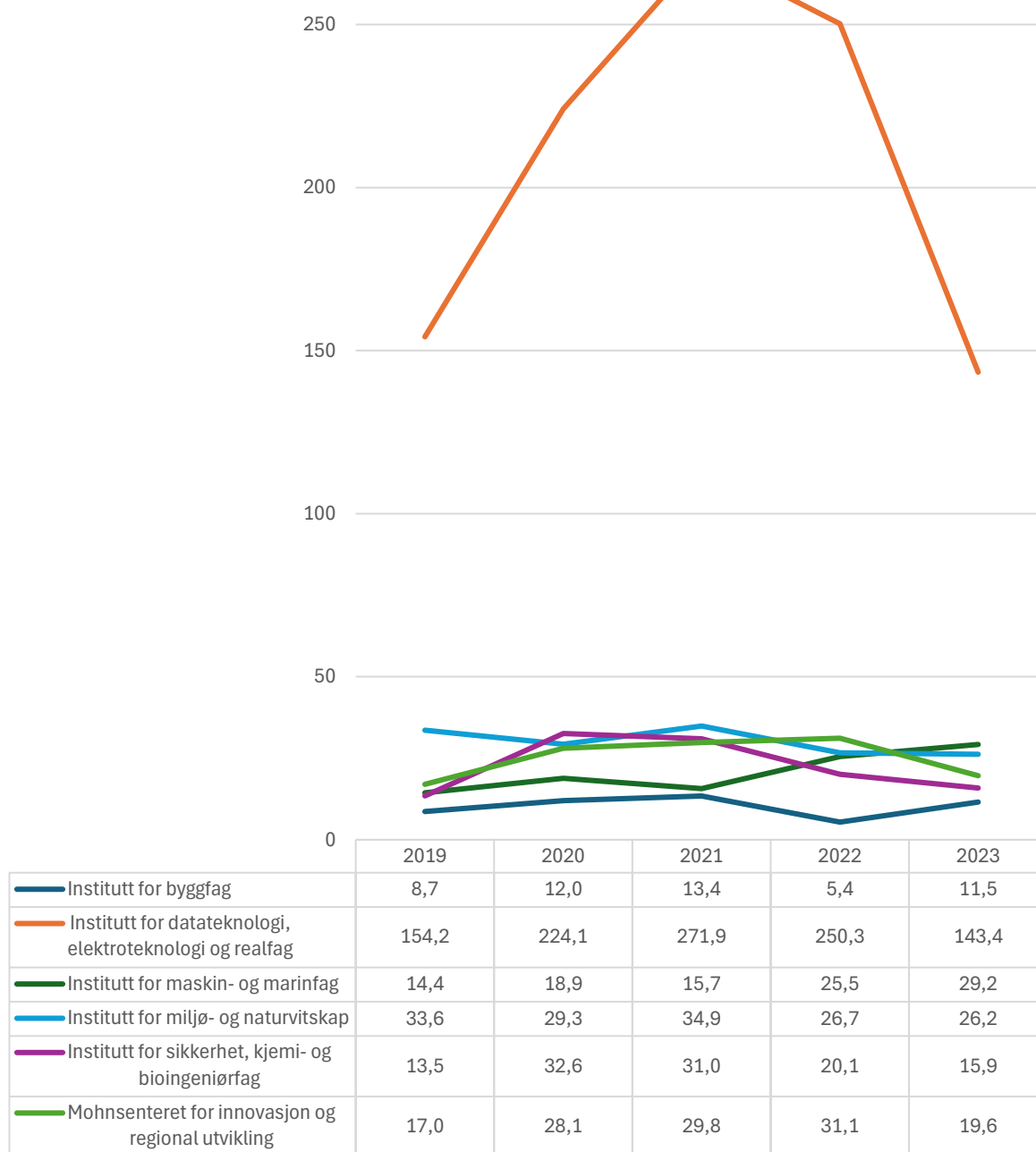
Lenke til data om vitenskapelig publisering ved FHS på HVL sin bibliometriportal: <https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/resultat-FHS/>

3.3 Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap

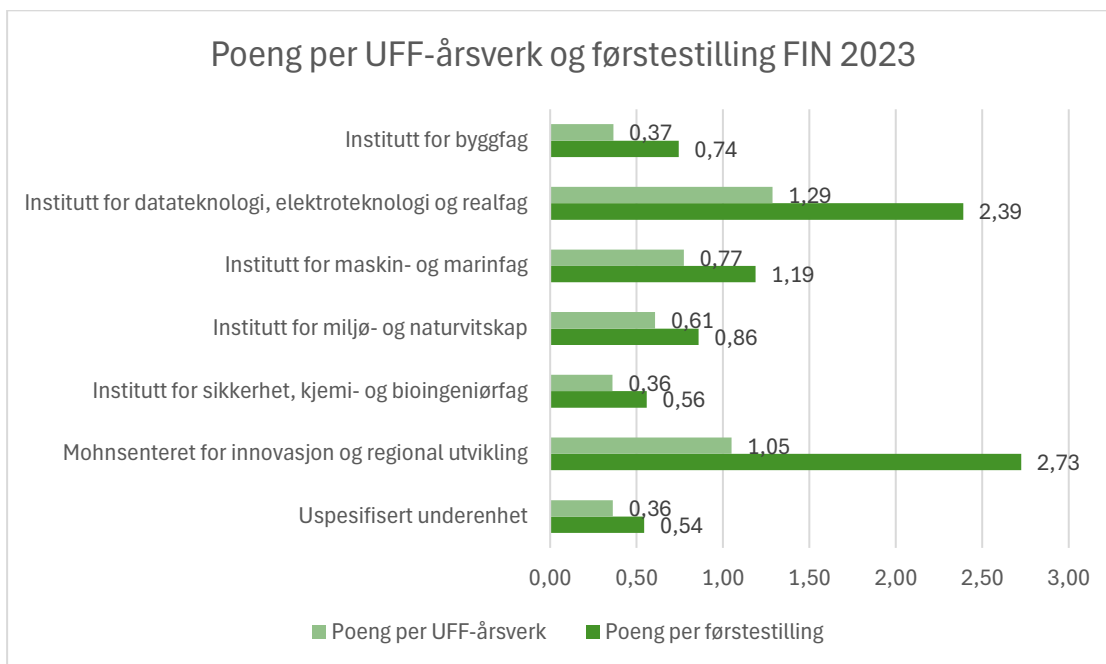

Figur 30 Poeng og publikasjoner, FIN 2023. Kilde: Cristin

Poengutvikling per institutt FIN 2019-2023

Figur 31 Poengutvikling per institutt FIN 2019-2023. Kilde: Cristin

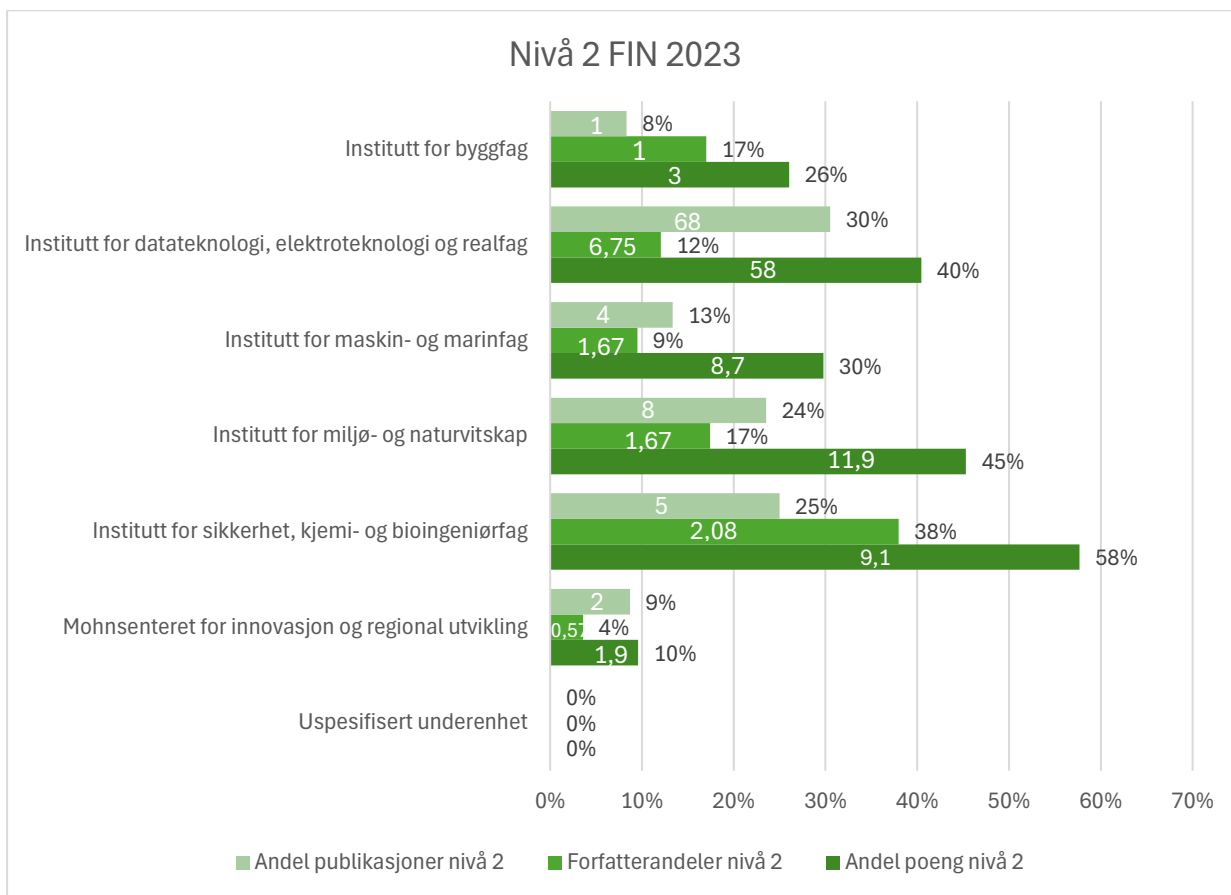

Figur 32 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FIN 2023. Kilde: DBH

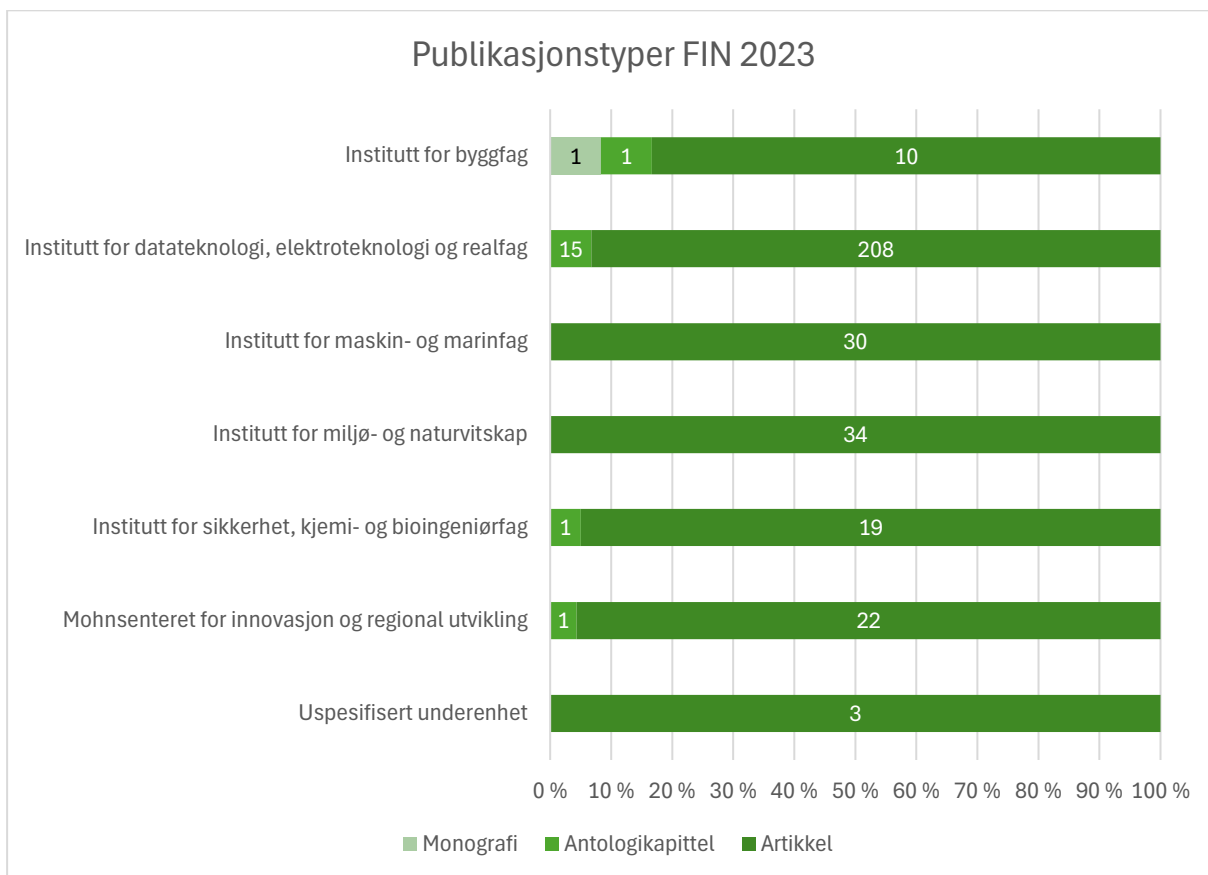
Tabell 5 Antall publiserende per institutt FIN 2023. Kilde: DBH og Cristin

2023	IB	IDER	IMM	IMN	ISKB	Mohn	Usp.	FIN samlet *
Antall førstestillinger	15,5 (+2,2)	60 (+3,6)	24,6 (+0,6)	30,5 (-2)	28,4 (-2)	7,2 (-2,4)	2 (ingen endring)	168,2 ingen endring
Antall UFF-årsverk	31,50 (+1,5)	111,45 (+1,45)	37,80 (+1,6)	43,20 (-0,5)	44,00 (-6,5)	18,70 (-3,9)	3 (-1)	289,65 (-7,35)
Antall publ. personer	12 (+4)	93 (+12)	37 (+15)	48 (+26)	20 (-3)	15 (-4)	2 (ingen endring)	227 (+53)
Antall publ. personer i førstestilling	8 (+1)	46 (+7)	16 (+2)	23 (+7)	16 (+3)	5 (+6)	0 (-1)	114 (+13)

*Merk at antallet i «FIN samlet» kan bli høyere enn summen av instituttene da enkelte forfattere krediterer flere institutt.

Figur 33 Nivå 2 FIN 2023. Kilde: Cristin

Figur 34 Publikasjonstyper FIN 2023. Kilde: Cristin

FIN har stor variasjon i størrelse mellom ulike institutt og miljøer. Institutt for datateknologi, elektro og realfag (IDER) har 38 % av UFF-årsverkene og står for 66 % av antall publikasjoner og 58 % av poengene. Fra 2022 til 2023 har likevel produksjonen ved IDER gått en del ned, fra 283 til 223 publikasjoner og fra 250,3 til 143,4 poeng. Instituttet inkluderer et forskningsmiljø som deltar i et internasjonalt ALICE/CERN-samarbeid. Dette miljøet produserer et stort antall artikler med til dels svært mange forfattere, det kan faktisk dreie seg om 1000 forfattere. Aktiviteten deres varierer noe fra år til år og kan gjøre store utslag særlig når det gjelder antall publikasjoner. I 2023 hadde miljøet stor produksjon, så årsaken til nedgangen for IDER ligger ikke der. For de andre instituttene er endringene mindre; Institutt for byggfag samt Institutt for maskin- og marinfag går noe opp på både poeng og antall publikasjoner, mens de resterende går noe ned – marginalt på Institutt for miljø- og naturvitenskap, mest på Mohnsenteret.

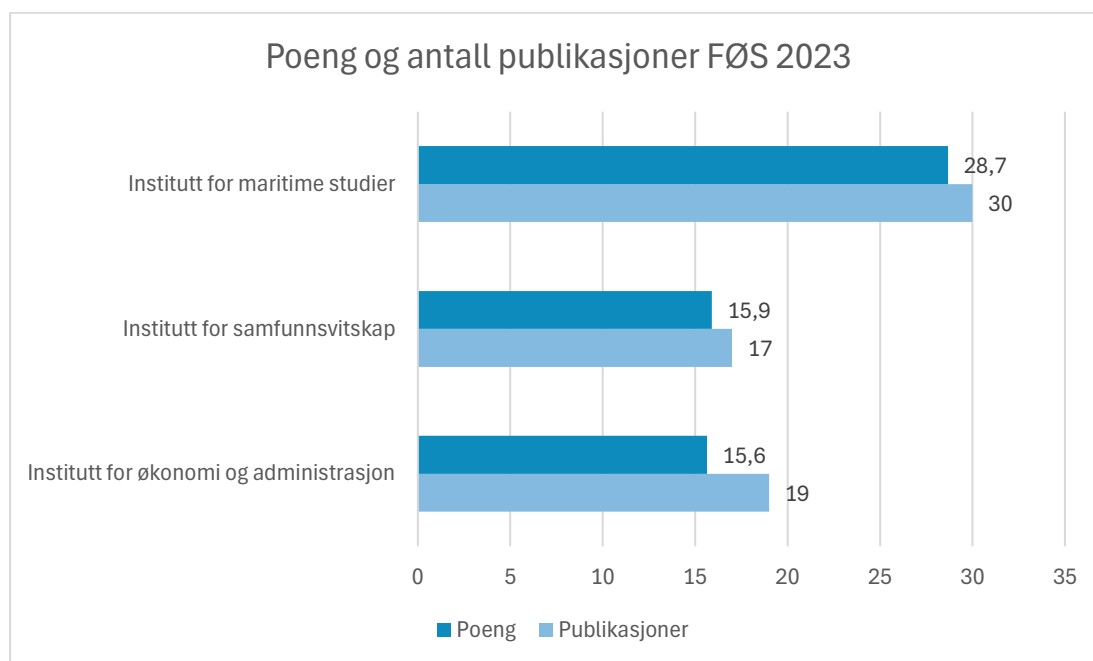
Ser vi på produksjon per ansatt, ligger IDER fremdeles høyest på poeng per UFF-årsverk med 1,29, men i 2022 var tilsvarende tall hele 2,27. På poeng per førstestilling har IDER gått ned fra hele 4,44 poeng i 2022 til 2,39 poeng i 2023, og med dette har Mohnsenteret gått forbi, der antall poeng per førstestilling i 2023 var 2,73. Imidlertid er det også her en nedgang, i 2022 hadde senteret 3,24 poeng per førstestilling.

Fakultetet samlet hadde 53 flere publiserende forfattere enn i 2022. Økningen var stor både på IMN, IMM og IDER. Det var også en økning i antall publiserende personer i førstestilling. Denne økningen har skjedd selv om antall UFF-årsverk for FIN samlet har gått ned med 7,35 årsverk.

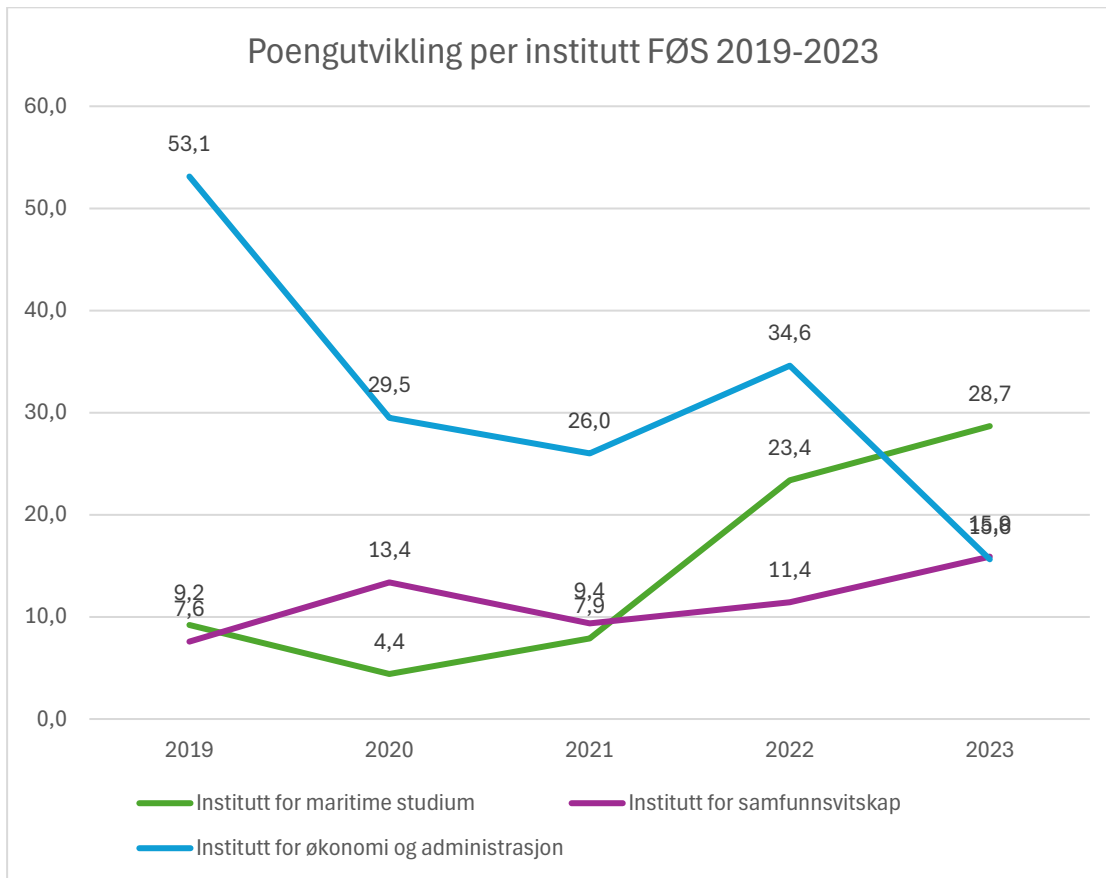
Når det gjelder nivå 2-andel av publikasjoner, forfatterandeler og poeng (figur 33), utmerker Institutt for sikkerhet-, kjemi- og bioingeniørfag seg positivt. Instituttet har både høyest andel forfatterandeler og poeng, og ligger også høyt på andel publikasjoner. Samtidig er det her snakk om et lite antall publikasjoner (5 publikasjoner på nivå 2). IDER har høyest andel publikasjoner på nivå 2 (30%), dette tilsvarer 68 publikasjoner. Når IDER ligger lavere på forfatterandeler (12%), kan årsaken være at dette instituttet har mange publikasjoner med mange forfattere, men med få forfattere fra HVL. Antall publikasjoner/forfatterandeler/poeng er markert på søylene.

Lenke til data om vitenskapelig publisering ved FIN på HVL sin bibliometriportal: <https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/resultat-fin/>

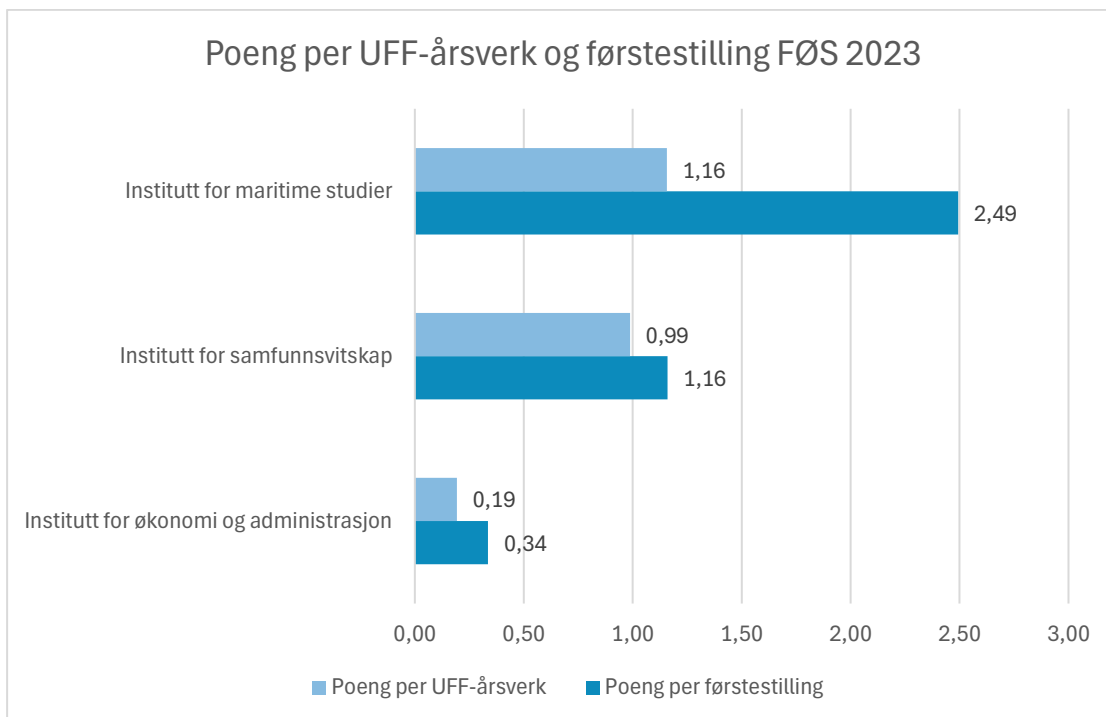
3.4 Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

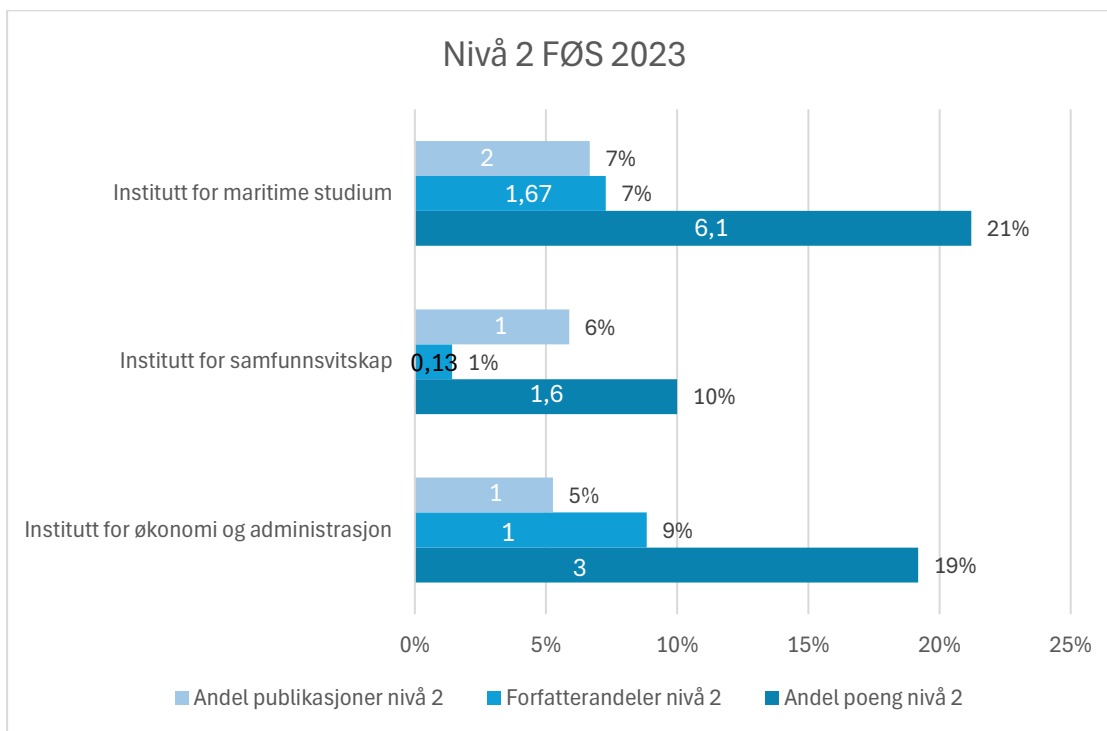
Figur 35 Poeng og publikasjoner, FØS 2023. Kilde: Cristin

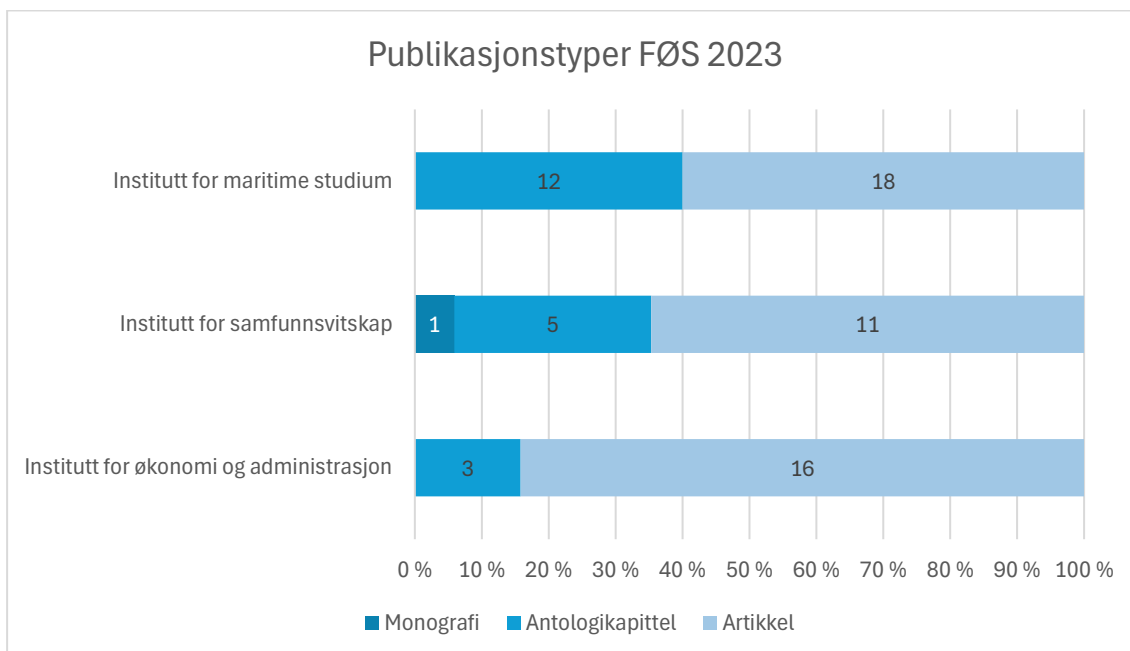
Figur 36 Poengutvikling per institutt FØS 2019-2023. Kilde: Cristin

Figur 37 Poeng per UFF-årsverk og førstestilling FØS 2023. Kilde: DBH

Figur 38 Nivå 2 FØS 2023. Kilde: Cristin

Figur 39 Publikasjonstyper FØS 2023. Kilde: Cristin

Tabell 6 Antall publiserende per institutt FØS 2023. Kilde: DBH og Cristin

2023	IMS	ISV	IØA	Uspes.	FØS samlet*
Antall førstestillinger	11,5 (+1,8)	13,7 (+1,6)	46,5 (+6,8)	0	71,7 (+10,2)
Antall UFF-årsverk	24,80 (+1,1)	16,10 (+0,6)	81,02 (+2,4)	0	121,92 (+4,08)
Antall publiserende personer	20 (+4)	9 (+1)	25 (-7)	0	54 (-2)
Antall publiserende personer i førstestilling	11 (+3)	7 (ingen endring)	18 (+2)	0	36 (+5)

*Merk at antallet i «FØS samlet» kan bli høyere enn summen av instituttene da enkelte forfattere krediterer flere institutt.

Fakultetet som helhet hadde en nedgang i antall publiseringspoeng fra 2022, men denne nedgangen skyldes utelukkende Institutt for økonomi og administrasjon (IØA), som hadde en nedgang på 19 poeng, det tilsvarer 55%. De to andre instituttene har en økning, Institutt for maritime studium (IMS) med 23% (+5,3 poeng) og Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) med 39% (+4,5 poeng). ISV har likevel en nedgang i antall publikasjoner på 2 stk., her kan nivå 2-andel og publikasjonstype spille inn, f.eks. ser vi at ISV har en monografi blant sine publikasjoner. Ser vi på poeng per årsverk, så ligger IMS høyest, slik de gjorde i 2022. De har også her en økning fra 2022. ISV følger deretter, og også her er det en økning fra 2022. IØA har en nedgang fra 0,44 poeng per UFF-årsverk og 0,87 per førstestilling i 2022 til 0,19 poeng per UFF-årsverk og 0,34 poeng per førstestilling i 2023. Alle instituttene har noe økning i antall UFF-årsverk. Det er en liten økning i antall publiserende personer og antall publiserende personer i førstestilling. Unntaket er IØA, som har 7 færre publiserende personer enn i 2022.

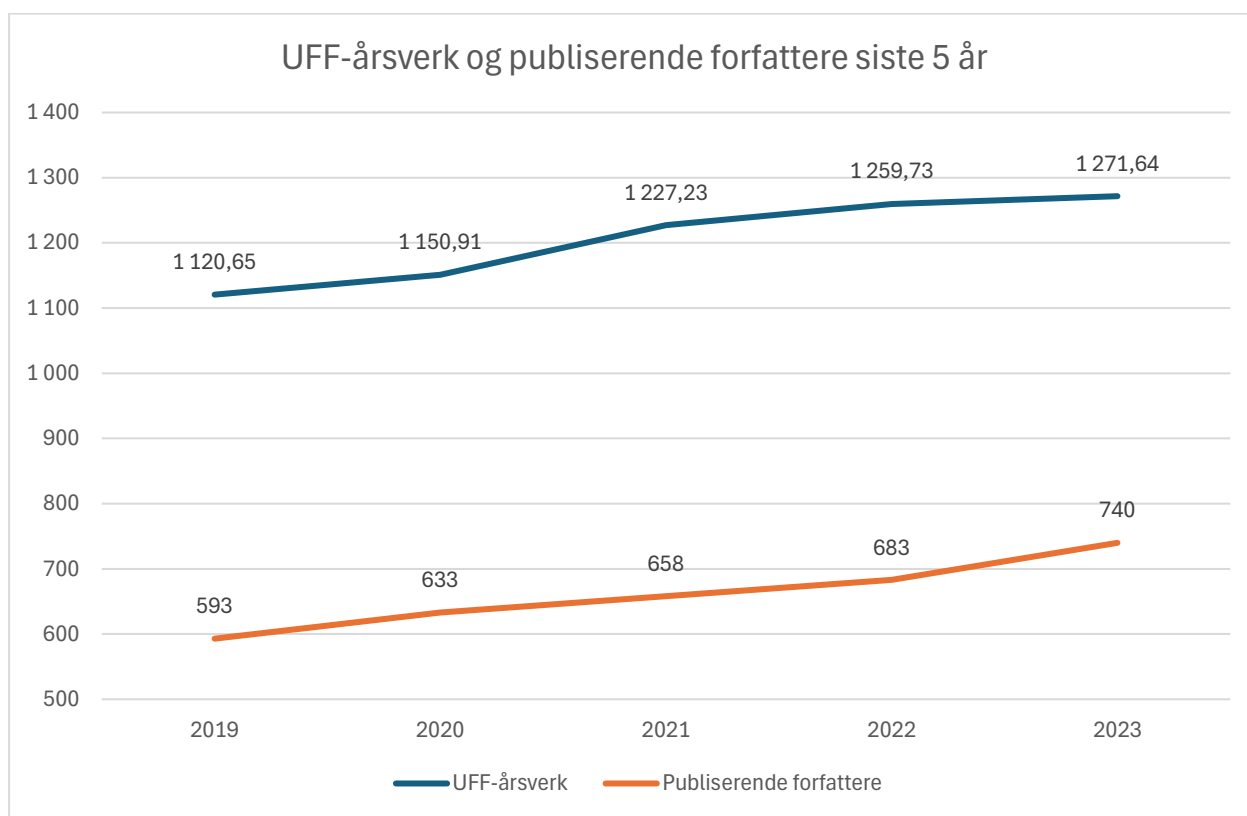
Lenke til data om vitenskapelig publisering ved FIN på HVL sin bibliometriportal:

<https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/resultat-FOS/>

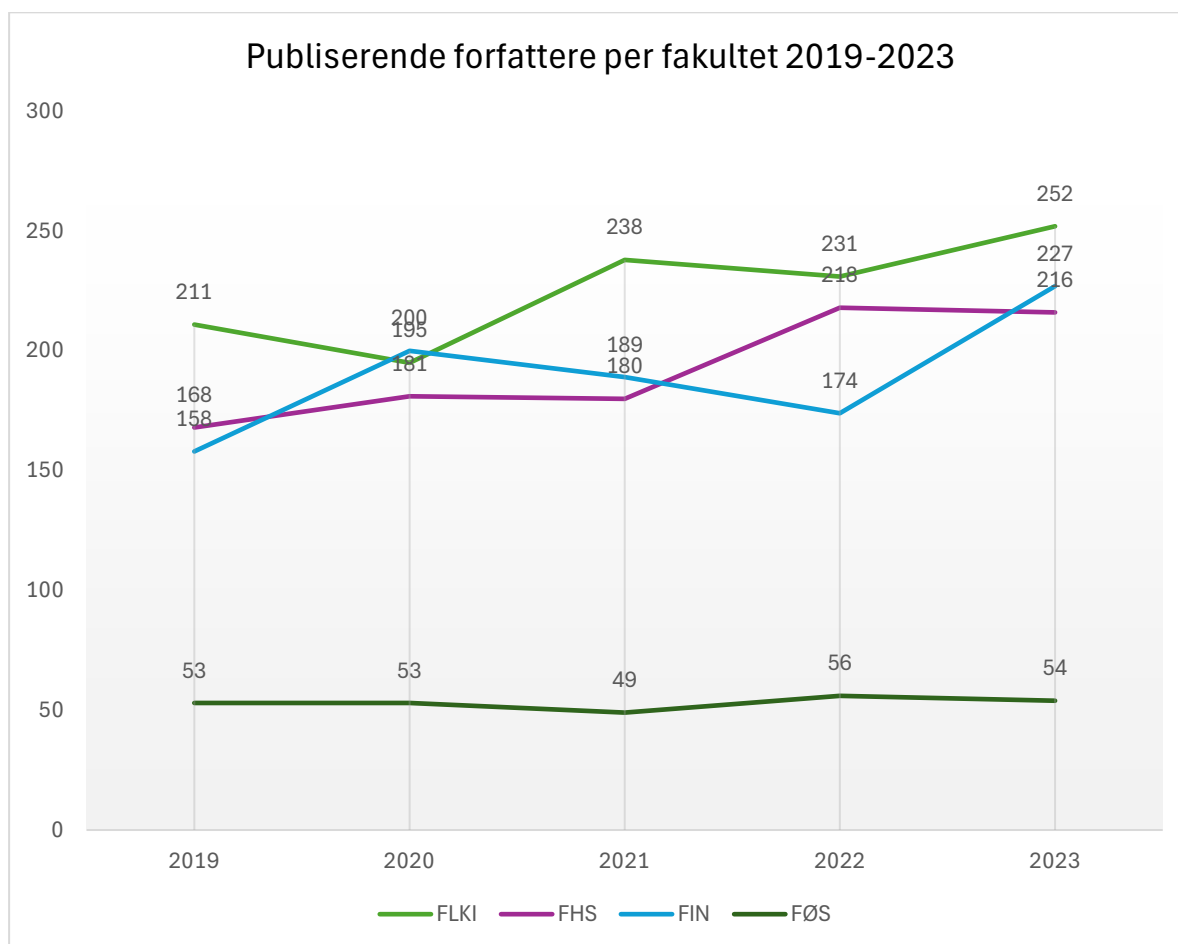
4. Publiserte forfattere

Data om forfattere blir dels importert direkte til Cristin fra personalsystemet SAP og dels lagt til og justert manuelt. En del forfattere er (tidligere) studenter, forfattere med flere tilhørigheter og ulike stillingsbrøker, forfattere som er gått av med pensjon og som har byttet jobb og navn. Noen blir registrert flere ganger. Disse er ikke alltid like lette å identifisere i datagrunnlaget. Det kan derfor være at kapittel 4 ikke er 100% etterrettelig ned til den enkelte publiserte person.

4.1 Publiserte forfattere 2019-2023

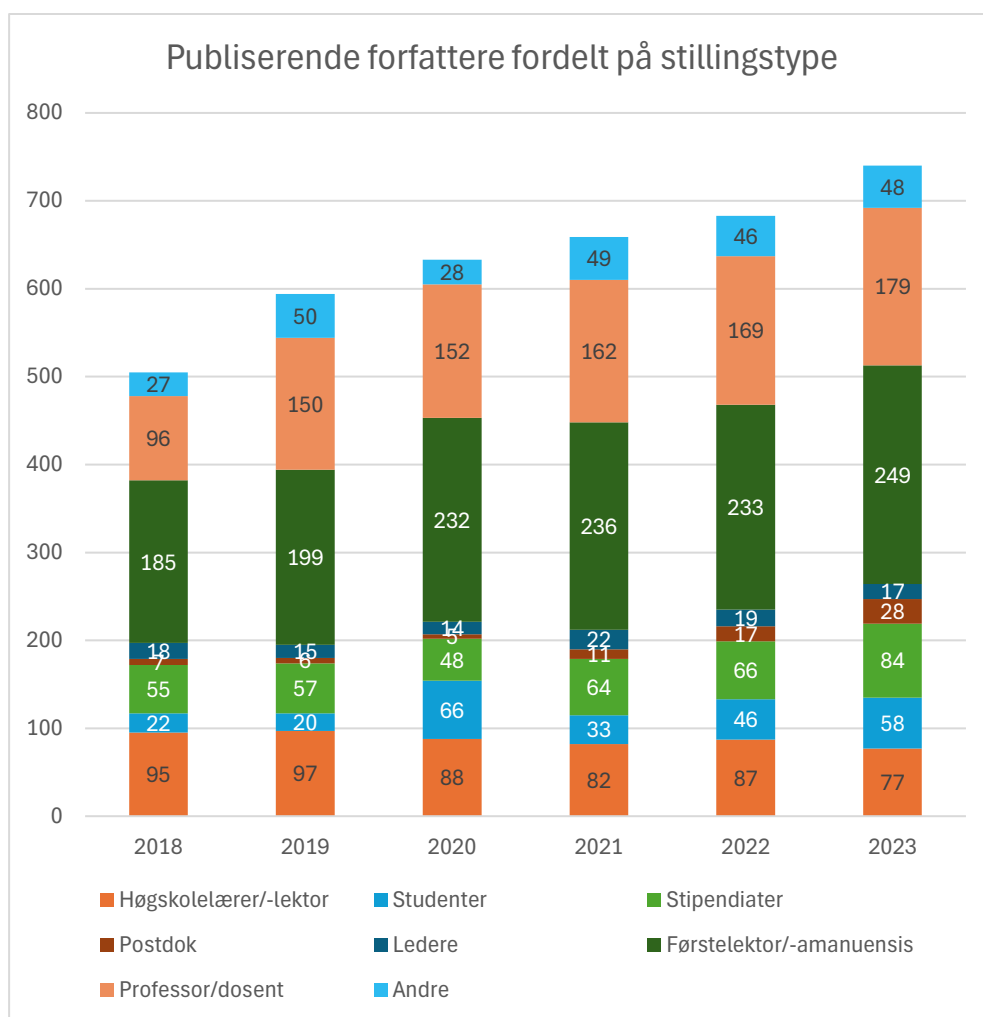
Figur 40 UFF-årsverk og publiserte forfattere. Kilde: DBH og Cristin

Figur 41 Publiserende forfattere per fakultet siste 5 år. Kilde: Cristin

Til sammen har 1.530 forfattere kreditert HVL i årene 2019-2023. Antallet forfattere har økt hvert år (se figur 40). Selvsagt er det mange av de samme som har publisert flere år. 146 personer har publisert hvert av de 5 årene. Blant disse er det 66 kvinner og 80 menn. 54 personer er fra FLKI, 43 fra FHS, 40 fra FIN og 8 fra FØS, samt 1 fra fellesadministrasjonen. Hele 229 personer publiserte for HVL for første gang i 2023. 127 av disse var kvinner, 102 var menn. 79 hadde førstekompetanse, 39 var stipendiater, 53 var studenter. 64 var fra FLKI, 60 fra FHS, 86 fra FIN og 16 fra FØS. 1 stod uten fakultetstilknytning og 2 representerte fellesadministrasjonen.

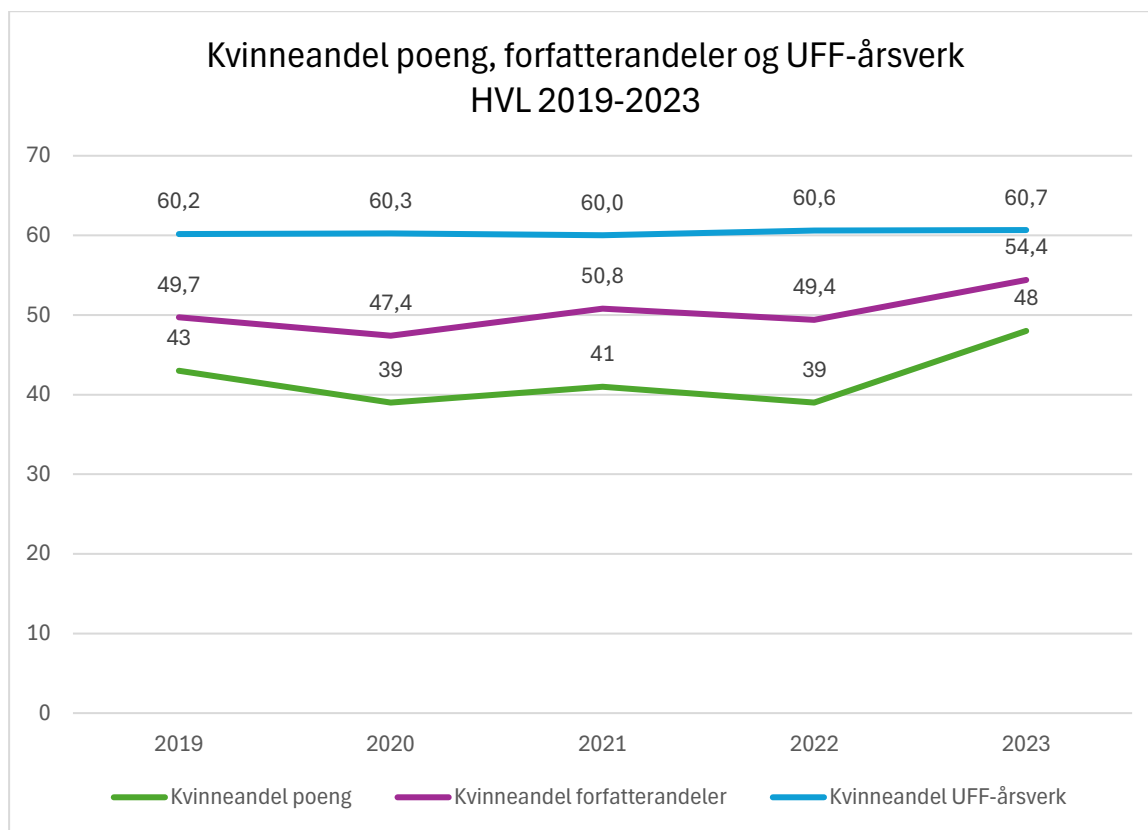
4.2 Publiserende forfattere fordelt på stillingstype

Figur 42 Publiserende forfattere og stillingstyper. Kilde: Cristin

Til kategorien «andre» i figur 42 hører forfattere som ikke er registrert med stillingskode eller kategori i Cristin, en del pensjonister/emeriti, forskere i stillingskode 1108, gjesteforskere, bibliotekarer i ulike stillinger, samt personer i administrative stillinger som seniorrådgiver. Det er litt variasjon i publisering innen de ulike gruppene. Gruppene professor/dosent, førstelektor/-amanuensis, postdok, stipendiater og studenter har en god økning fra 2022 til 2023. Gruppen høgskolelærer/-lektor har en tydelig nedgang.

4.3 Kjønnfordeling

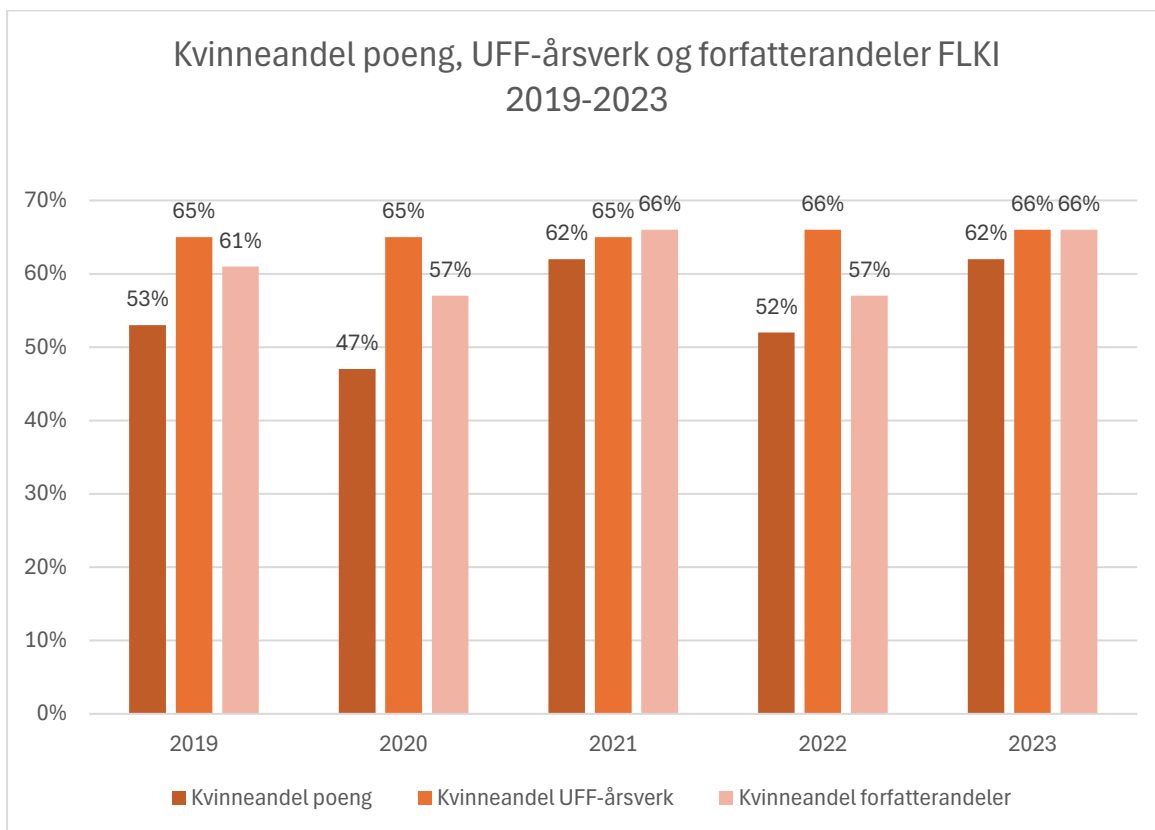

Figur 43 Kvinneandeler siste 5 år. Kilde: DBH

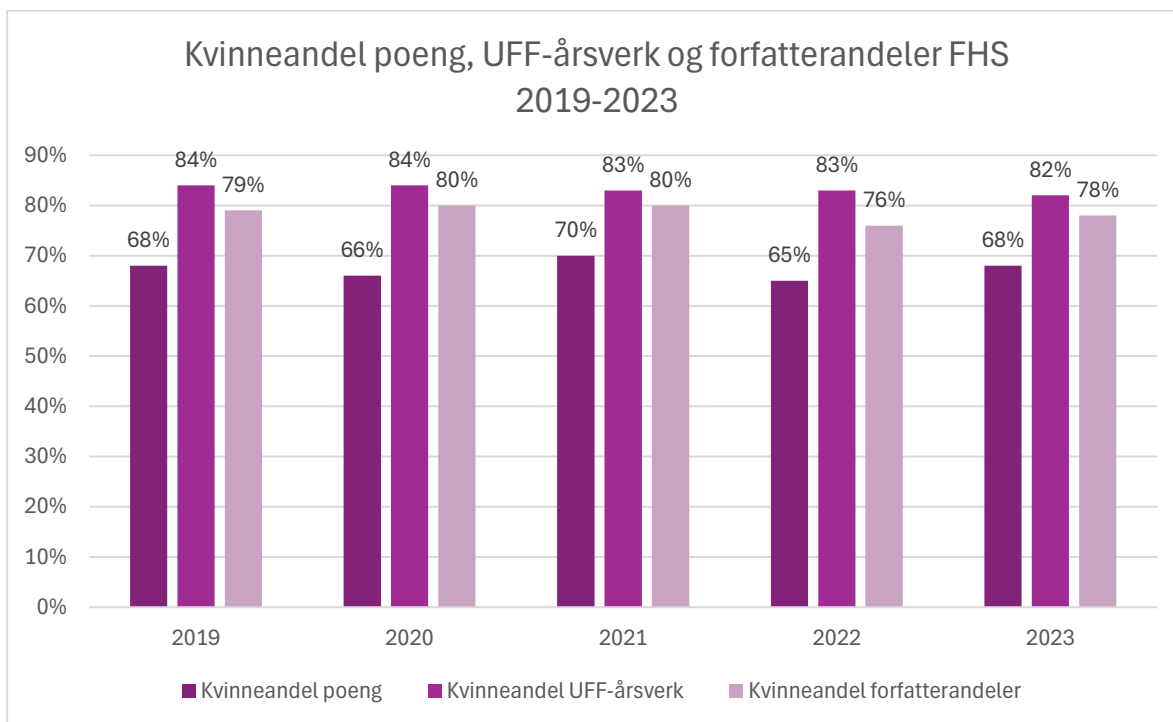
Kvinneandelen av UFF-årsverk ved HVL har ligget rundt 60% de siste årene og var i 2023 på 60,7%⁴. Kvinneandelen av publiseringspoengene ligger et stykke under, men hadde en fin økning fra 39% i 2022 til 48% i 2023 (382,6 poeng av totalt 804,2).

Figurene 44-47 nedenfor gir fakultetsvise oversikter over kvinneandel poeng, UFF-årsverk og forfatterandeler for årene 2019-2023.

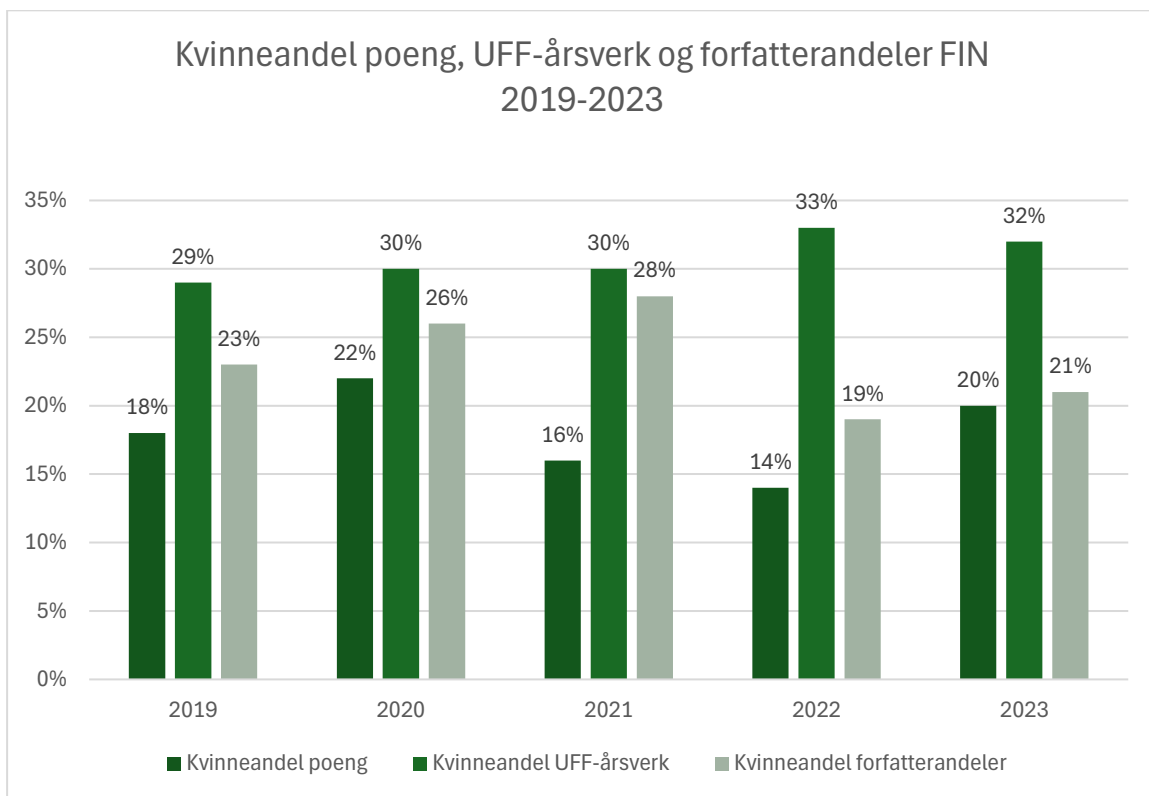
⁴ Her er det regnet med stillingskategoriene UN1-UN4, se DBH: <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder>

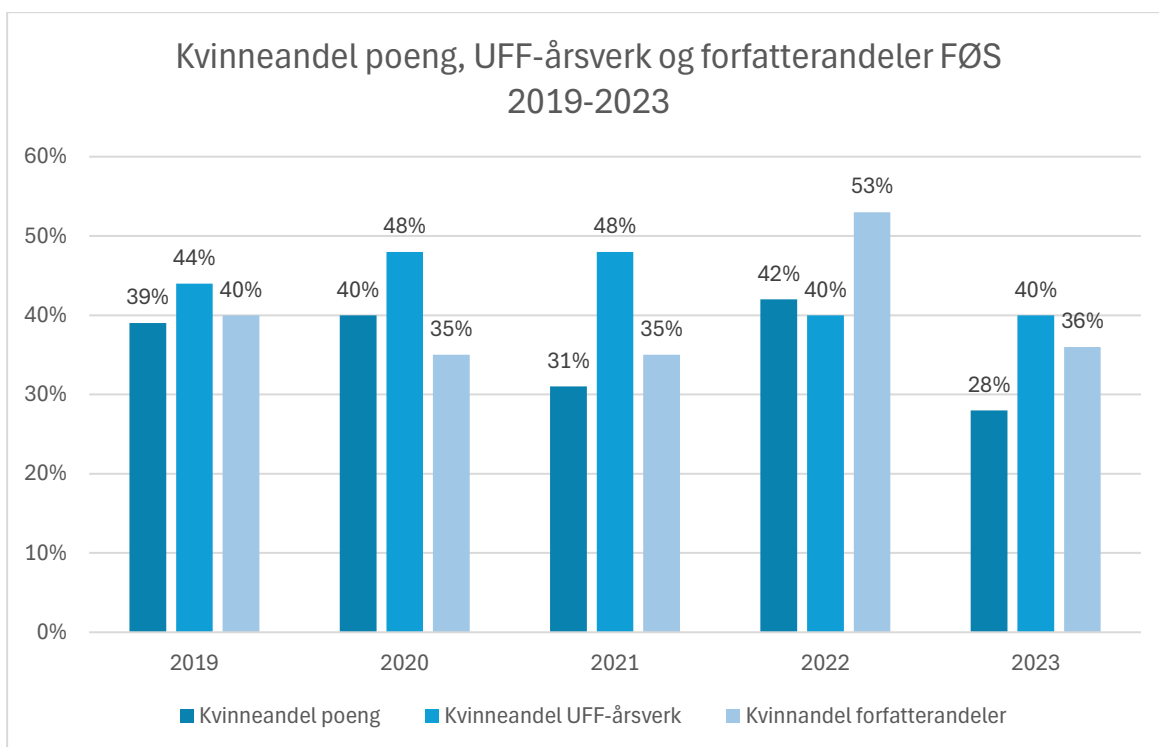
Figur 44 Kvinneandeler siste 5 år, FLKI. Kilde: Cristin

Figur 45 Kvinneandeler siste 5 år, FHS. Kilde: Cristin

Figur 46 Kvinneandeler siste 5 år, FIN. Kilde: Cristin

Figur 47 Kvinneandeler siste 5 år, FØS. Kilde: Cristin

5. Sampublisering

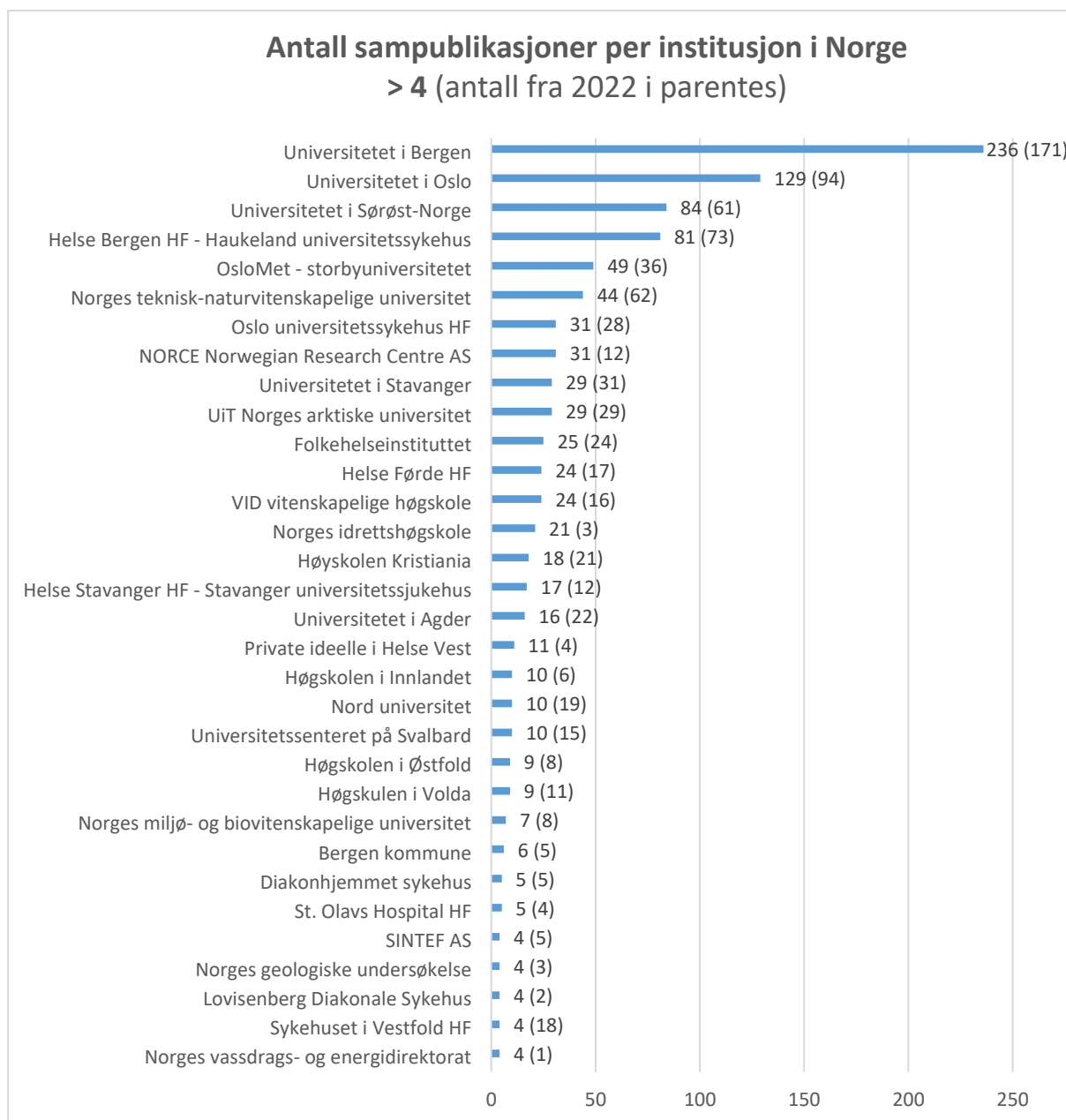
Sampublisering innebærer at minst én forfatter har registrert tilhørighet til en annen institusjon enn HVL på den aktuelle publikasjonen. Én forfatter kan gjerne være registrert med flere tilhørigheter. Til internasjonal sampublisering regnes alle publikasjoner der minst én forfatter har registrert tilhørighet til institusjoner i minst ett land utenfor Norge. Publikasjoner med internasjonalt samarbeid gir noe høyere uttelling i form av publiseringspoeng enn publikasjoner uten.

I oversiktene nedenfor telles publikasjoner flere ganger, og det er høy grad av overlapping. Avsnitt 5.1 gir en oversikt over sampublisering nasjonalt – altså hvilke institusjoner HVL samarbeider med på landsbasis. Avsnitt 5.2 gir en oversikt over omfanget av internasjonal sampublisering. I avsnitt 5.3 ser vi på hvilke land HVL hadde publikasjonssamarbeid med i 2023.

Mer detaljerte oversikter over sampublisering på fakultet og instituttnivå vil for 2023 bli publisert i HVLs bibliometriportal:

[Vitenskapelig publisering ved HVL - Høgskulen på Vestlandet](#)

5.1 Nasjonal sampublisering

Figur 48 Antall sampublikasjoner per institusjon i Norge \geq 4. Kilde: Cristin

Figur 48 viser en oversikt over de norske institusjonene som HVL har 4 eller flere sampublikasjoner med. Som i 2022 er det fremdeles Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo som er de institusjonene som HVL har flest sampublikasjoner med,

etterfulgt av Universitetet i Sørøst-Norge, Helse Bergen HF og OsloMet – Storbyuniversitetet. Antall samarbeidspublikasjoner med UIB har årlig gått noe ned siden 2019, men er nå høyere enn på lenge.⁵

For de fire institusjonene øverst i figuren kan vi i 2023 se en økning i antall samarbeidspublikasjoner, dette til tross for at det totale publikasjonstallet for HVL har gått noe ned i 2023 sammenlignet med 2022. Antallet sampublikasjoner med UIB, UIO, USN og OsloMet har fra 2022 til 2023 økt med henholdsvis 38, 37, 38 og 36%.

Av de 10 norske institusjonene som HVL hadde flest sampublikasjoner med i 2022, er det bare to institusjoner som i 2023 har hatt nedgang i antall sampublikasjoner med HVL: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet med en nedgang på 29% (-18 publikasjoner) og Universitetet i Stavanger med en nedgang på 6% (-2 publikasjoner).

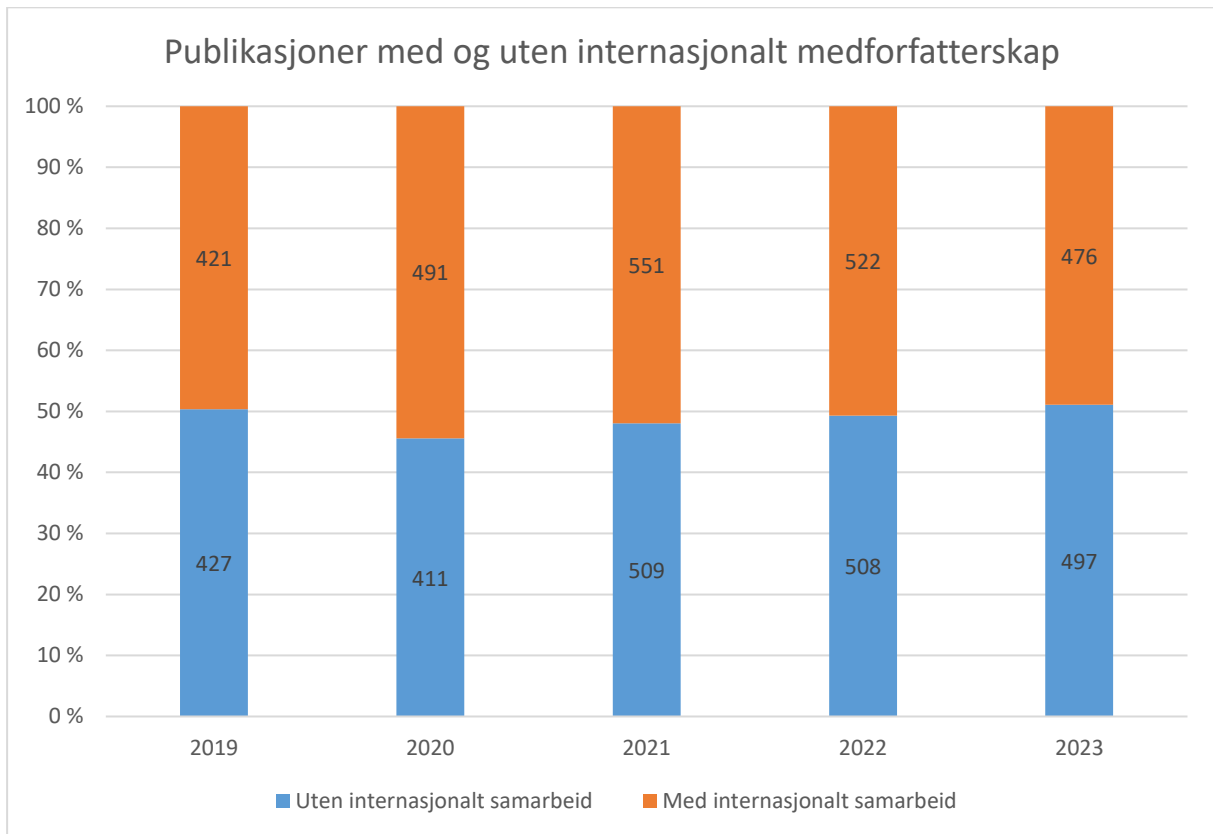
5.2 Internasjonal sampublisering – Publikasjoner og poeng

Figur 49 (under) viser fordelingen av publikasjoner med og uten internasjonalt samarbeid, målt i antall publikasjoner. Som vi kan se, var det en økning i andelen publikasjoner med internasjonalt samarbeid fra 2019 til 2020, men fra 2020 er trenden synkende.⁶

Målt i prosent ligger andelen publikasjoner med internasjonalt medforfatterskap i 2023 på 49%, noe som er under gjennomsnittet på 52% for de foregående årene 2019-2022.

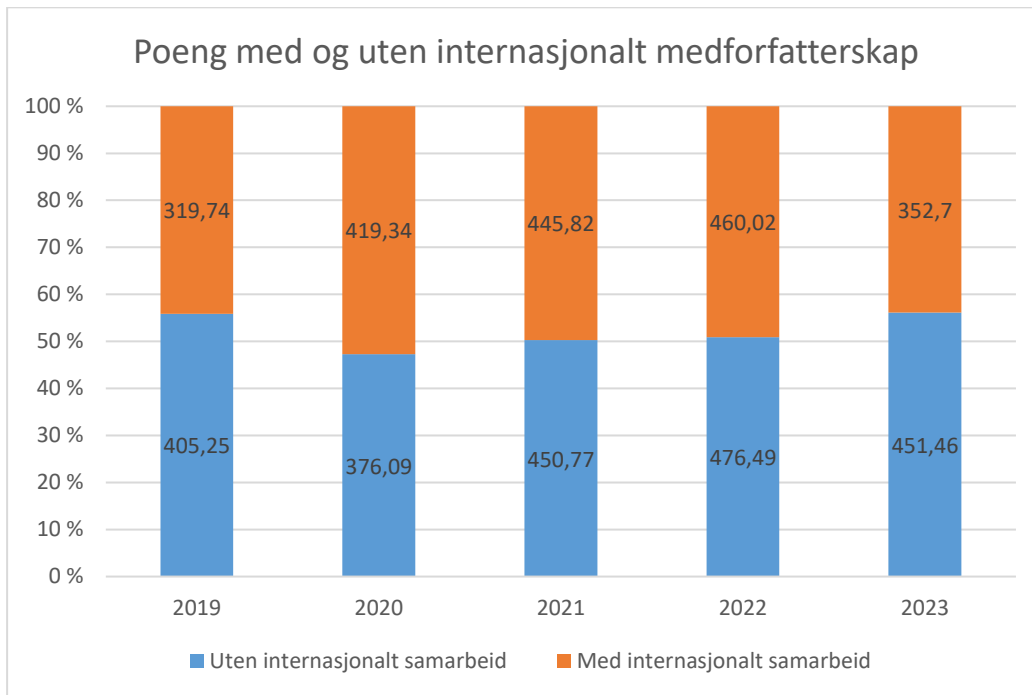
⁵ Antall samarbeidspublikasjoner var 206 i 2019, 194 i 2020, 190 i 2021 og 171 i 2022.

⁶ Andel publikasjoner og poeng med internasjonalt samarbeid har vært økende fra 2017-2019, jf. HVLs rapport over [Vitenskapelig publisering ved HVL 2019](#) (s. 38).

Figur 49 Publikasjoner med internasjonalt samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin

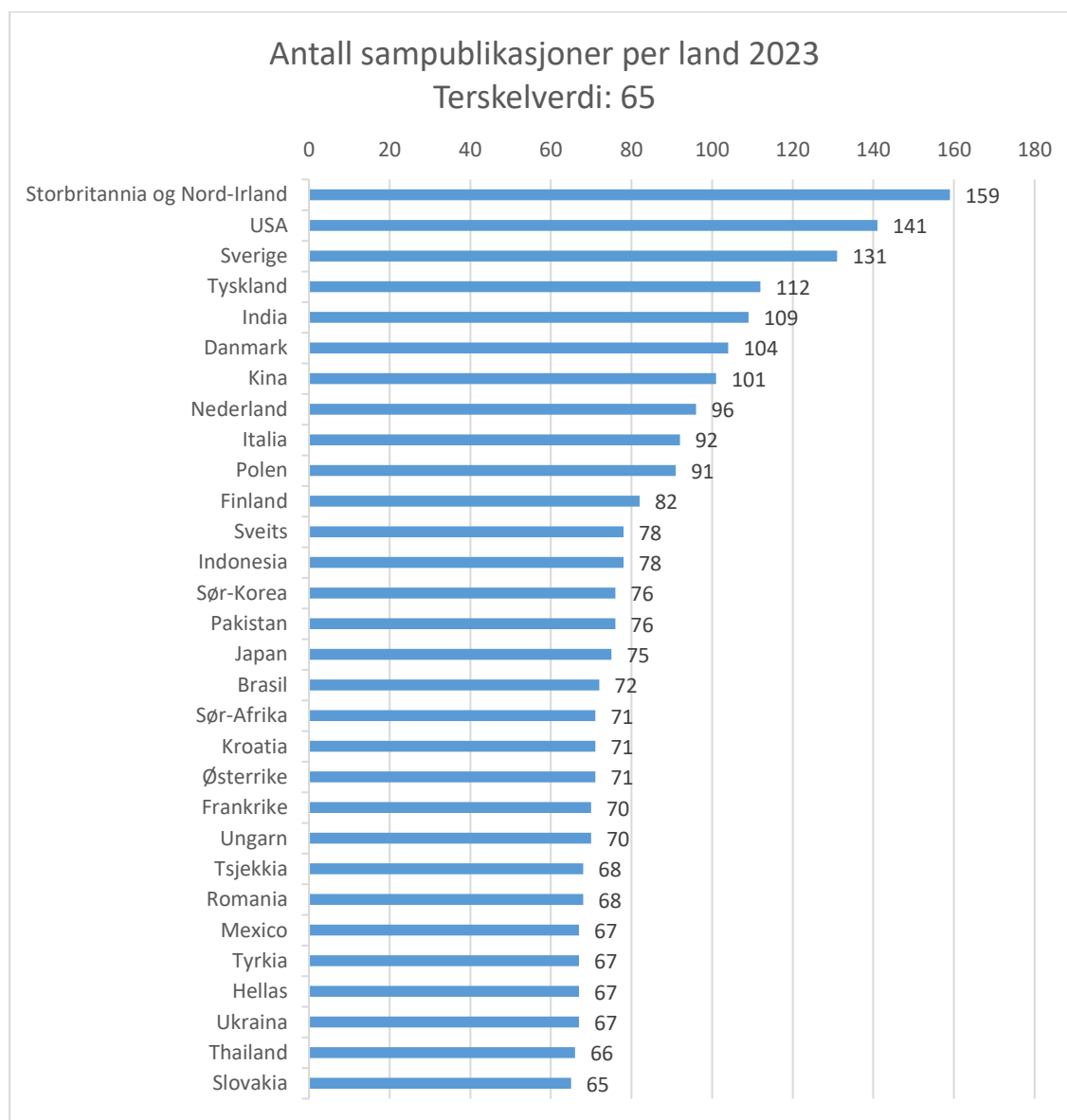
I Figur 50 (under) ser vi på det samme forholdet, men her med utgangspunkt i publiseringspoeng. Her ser vi den samme kurven som i Figur 49 (men mer uttalt), med en økning i andel poeng fra internasjonale sampublikasjoner fra 2019 til 2020, og deretter en fallende kurve. Fra 2022 til 2023 reduseres andelen poeng fra publikasjoner med internasjonalt samarbeid med fra 49 til 44%, altså en nedgang på 11%.

Figur 50 Poeng med internasjonalt samarbeid, 2019-2023. Kilde: Cristin

5.3 Samarbeidsland

I 2023 hadde HVL samarbeidspublikasjoner med forskere fra 135 forskjellige land. Med 30 av landene var det 65 eller flere sampublikasjoner. Dette er illustrert i Figur 51, som viser en oversikt over de ulike landene som HVL har hatt flest sampublikasjoner med i 2023.

Figur 51 Sampublikasjoner per land 2023. Kilde: Cristin.

Sammenlignet med 2022 er det noen endringer i hvilke land HVL publiserer mest med. For det første ser vi at India og Kina, som var de to landene som HVL hadde flest sampublikasjoner med i 2022, har falt fra toppen av lista til 5. (India) og 7. plass (Kina).

I 2023 er det Storbritannia/Nord-Irland og USA som ligger øverst på lista, tett fulgt av Sverige som klatrer fra en 5. plass i 2022 til en 3.plass i 2023.

Vi ser også at antallet sampublikasjoner med Nederland stiger fra 2022 til 2023, og de kommer inn blant de 10 landene som HVL samarbeider mest med. Canada, som var blant landene som HVL hadde flest sampublikasjoner med i 2022 (på en 4. plass målt i antall sampublikasjoner), har hatt en markant nedgang – fra 36 publikasjoner i 2022 til 4 i 2023.

Vi kan også se at antallet sampublikasjoner med Danmark nær dobler seg fra 2022 til 2023 (93% økning - fra 54 til 104 publikasjoner), noe som gjør at de klatrer fra en 10. plass til 6. plass på lista. Antall sampublikasjoner med Tyskland stiger også kraftig med 75% fra 2022 til 2023 (fra 64 til 112 publikasjoner).

6. Åpen tilgang/Open Access (OA)

Tradisjonelt har Open Access-bevegelsen fokusert på tidsskriftsartikler heller enn bøker. Det kan skilles mellom fire veier for å oppnå åpen tilgang til tidsskriftsartikler:

1) publisering i rene Open Access-tidsskrifter (*gull Open Access*)

Rene Open Access-tidsskrifter kjennetegnes ved at de gir fri tilgang til **alle** artikler på det enkelte tidsskrifts nettside. En del av de fagfellevurderte rene Open Access-tidsskriftene krever ingen artikkelavgift. Andre gjør det og HVL har et Open Access-fond som etter søknad kan dekke kostnader knyttet til publisering i rene Open Access-tidsskrifter.

2) **egenarkivering** av den aksepterte (ikke den publiserte) versjonen (*grønn OA*)

Hvis forfattere velger å publisere en artikkel i et tradisjonelt abonnementsbasert tidsskrift og denne ikke er Open Access (dvs. ikke er publisert med en åpen lisens) på tidsskriftets nettside, kan de ved registrering i Cristin – laste opp akseptert versjon av artikkelen for tilgjengeliggjøring i vårt institusjonelle arkiv HVL Open.

3) frikjøp av enkeltartikler publisert i ellers abonnementsbaserte tidsskrift (*hybrid OA*)

Mange abonnementsbaserte tidsskrifter tilbyr dette, dvs. at forfatter/e betaler et slikt tidsskrift for å gjøre en enkelt artikkel åpent tilgjengelig på dets nettside. HVLs Open Access-fond støtter ikke hybrid. Det gjør heller ikke EU eller Forskningsrådet.

4) «Publiser og les»-avtaler

Tradisjonelt inkluderer en institusjons abonnementsavtaler med forlag/utgiver kun abonnement. «Publiser og les»-avtaler derimot er relativt nye i norsk sammenheng (de første fra 2019) og omfatter både a) abonnement (lesetilgang) og b) at forlag/utgiver gjør publisert versjon av vitenskapelige tidsskriftsartikler fra den aktuelle institusjonens ansatte åpent tilgjengelig. HVL har per i dag slike avtaler med 8 utgivere: Wiley, Elsevier, Taylor & Francis, Springer, Cambridge University Press, Oxford University Press, Sage, ACM Digital Library. De fleste av disse norske «publiser og les»-avtalene (som HVL inngår i) inkluderer kun abonnementsbaserte tidsskrifter og er således å anse som en variant av 3) hybrid Open Access (noen inkluderer også rene Open Access-tidsskrifter).

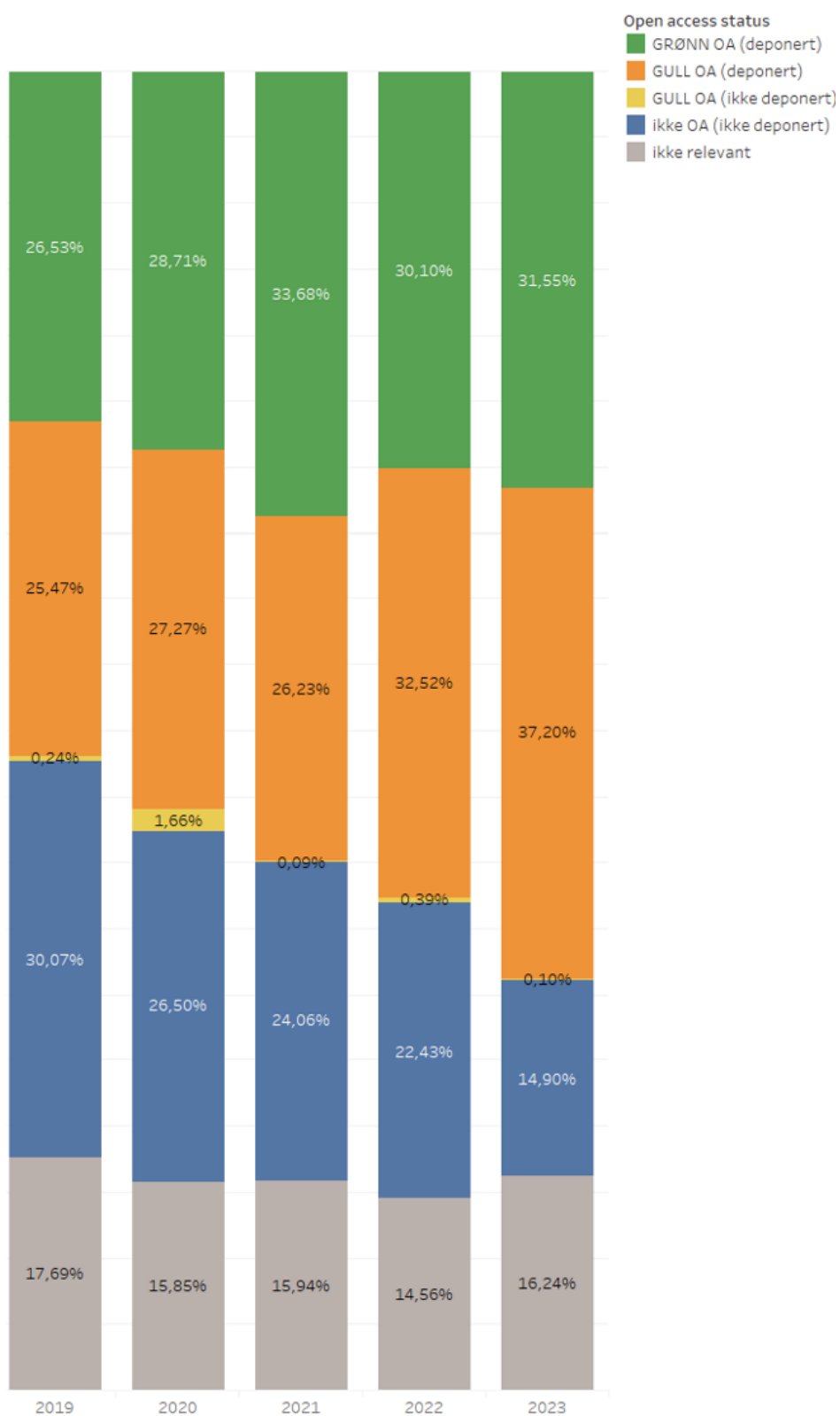
For bøker finnes det *i prinsippet* langt på vei de samme mulighetene, men *i praksis* er det mer begrensede OA-alternativer for bøker enn for tidsskriftsartikler. En del bokutgivere (men slett ikke alle) tilbyr rene OA-bøker (OA-monografier/rene OA-antologier; svarer til gull OA for tidsskriftsartikler, vei 1 over) og hybridkjøp, dvs. frikjøp av enkeltartikler i vitenskapelige antologier som ikke i sin helhet er Open Access (hybrid Open Access for bøker; svarer til hybrid OA for tidsskriftsartikler, se vei 3 over). Noen utgivere tillater at forfatter/e egenarkiverer akseptert versjon av artikler/kapitler publisert i ikke-OA-bøker hvilket svarer til grønn OA for tidsskriftsartikler (se vei 2 over). Derimot omfatter ingen av de norske «publiser og les»-avtalene per i dag åpen publisering av bøker (se vei 4 over).

Statistikk over åpen tilgang finnes i Cristin.⁷ Cristins statistikk tar utgangspunkt i alle innrapporterte NVI-publikasjoner, ved HVL: 973 i 2023; men åpen tilgang-status er bare registrert for tidsskriftsartikler. Alle bøker og bokkapitler blir plassert i den grå kategorien «ikke relevant», også andelen (et mindretall) av dem som er publisert åpent. I Cristins statistikk føres ikke hybrid OA som egen kategori. Og innenfor grønn OA skilles det ikke mellom det som bare er deponert (opplastet i Cristin) og det som faktisk er tilgjengeliggjort i vitenarkiv; grønn OA-tallene vil således inkludere en del «falske positive», dvs. fulltekster lastet opp i en versjon som vi iht. utgivers egenarkiveringspolicyer ikke kan tilgjengeliggjøre (typisk: publisert versjon av ikke-OA publikasjon). Ut fra et Open Access-perspektiv er det ønskelig at prosentandelen i den blå kategorien «ikke OA» er lavest mulig.

Se HVLs bibliometriportal for data om vitenskapelig publisering ved HVL og ved andre institusjoner:

<https://www.hvl.no/bibliotek/forskningsstotte/bibliometri/vitenskapelig-publisering-ved-hvl/open-access/>

⁷ Tidligere publiseringsrapporter for HVL har også inneholdt statistikk over åpen tilgang også basert på Tilstandsrapport for høyere utdanning fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), men Tilstandsrapport for høyere utdanning for 2023 var ikke publisert da den foreliggende publiseringsrapporten ble ferdigstilt.

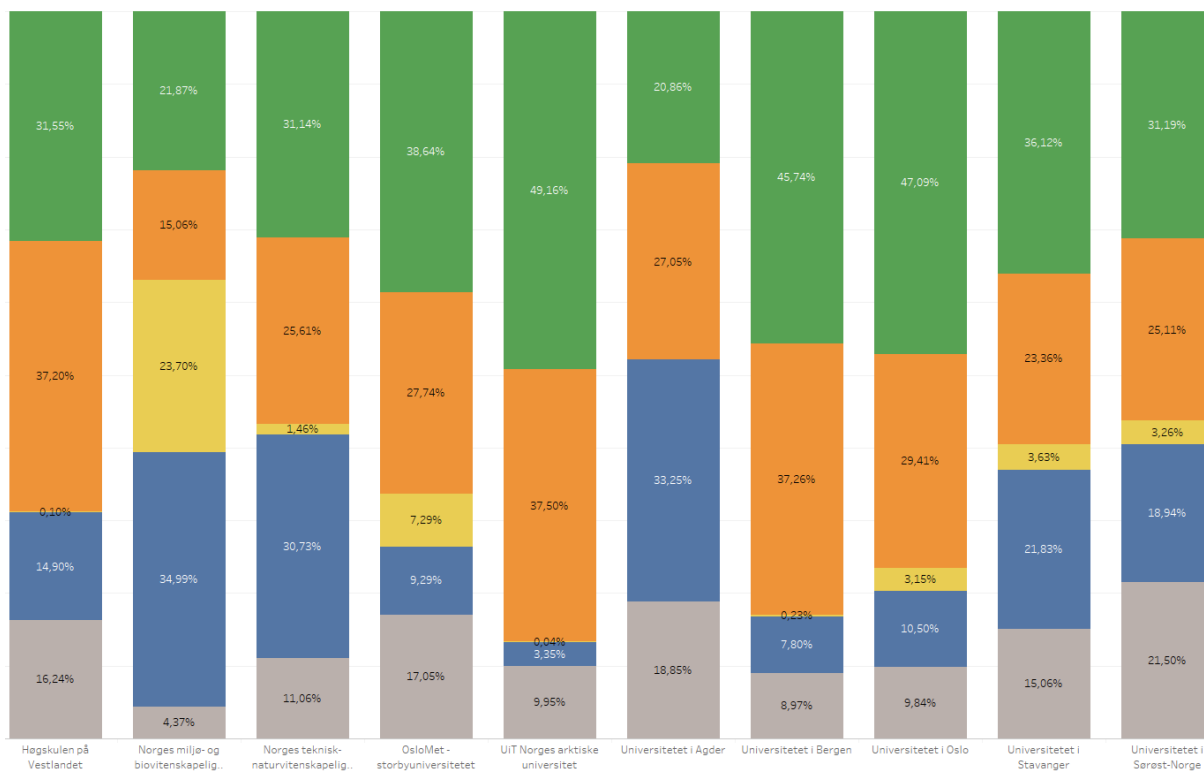

Figur 52 Åpen tilgang-status NVI-publikasjoner HVL 2019-2023. Kilde: Cristin

Ut fra det nevnte perspektivet og ønsket om lavest mulig prosentandel i den blå kategorien «ikke OA» går utviklingen i rett retning: Andelen «ikke OA» blir lavere år for år i hele perioden med en markant nedgang fra 2022 til 2023. Dette er overraskende ved første øyekast: Tidligere har HVL-biblioteket kartlagt hvilke tidsskriftsartikler det ikke var lastet opp fulltekst av, og det har gått ut oppfordringer til forskere om å laste opp akseptert versjon av ikke OA-artikler for tilgjengeliggjøring i vårt institusjonelle arkiv [HVL Open](#); denne gang ble en slik systematisk (og tidkrevende) oppfølging ikke gjennomført. Selv om det er markant fremgang (nedgang i andelen «ikke OA»), har HVL imidlertid fortsatt et betydelig forbedringspotensial på grønn OA: 145 tidsskriftsartikler (14,9% av det totale antallet 2023-publikasjoner) var på rapporteringstidspunktet ikke lastet opp i fulltekst (akseptert versjon). Og hvis man borrer litt nærmere i tallene, ser man at HVLs forskere fortsatt i svært liten grad (uoppfordret) laster opp fulltekst – særlig ikke akseptert versjon av ikke OA-artikler – i Cristin for tilgjengeliggjøring i HVL Open.

Figur 53 gir et oversyn over tilsvarende tall for de 10 (målt i publiseringspoeng) største norske institusjonene. Hvis vi igjen fokuserer på den blå kategorien («ikke OA», at denne andelen skal være lavest mulig), ligger HVL midt i feltet på en femteplass; dette er betydelig fremgang fra i fjor (niendeplass, kun NBMU hadde høyere andel «ikke OA»). De fire som er best i klassen, har alle strenge krav til egenarkivering og følger disse systematisk opp. UiT sender ut (en felles) epost til alle ansatte som ikke har lastet opp fulltekst og – dersom den første eposten ikke gir resultater – en purring. Både [UiO](#) og [UiB](#) har vedtatt en Cristin-instruks som innebærer at deres forf. må laste opp fulltekst for at publikasjonen skal godkjennes og gi publiseringspoeng⁸, mens OsloMet tidligere hadde det samme.

⁸ De som ikke har lastet opp fulltekst, får melding om det (per mail); for publikasjoner som det da fortsatt ikke lastes opp fulltekst av, gjøres det unntak dersom det er snakk om sampublikasjoner der minst en annen Cristin-institusjon er kreditert (dvs. dersom meldingen ikke gir resultater, godkjennes slike sam-publikasjoner selv om fulltekst ikke er lastet opp).

Figur 53 Åpen tilgang hos de ti største UH-institusjonene. Kilde: Cristin